

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

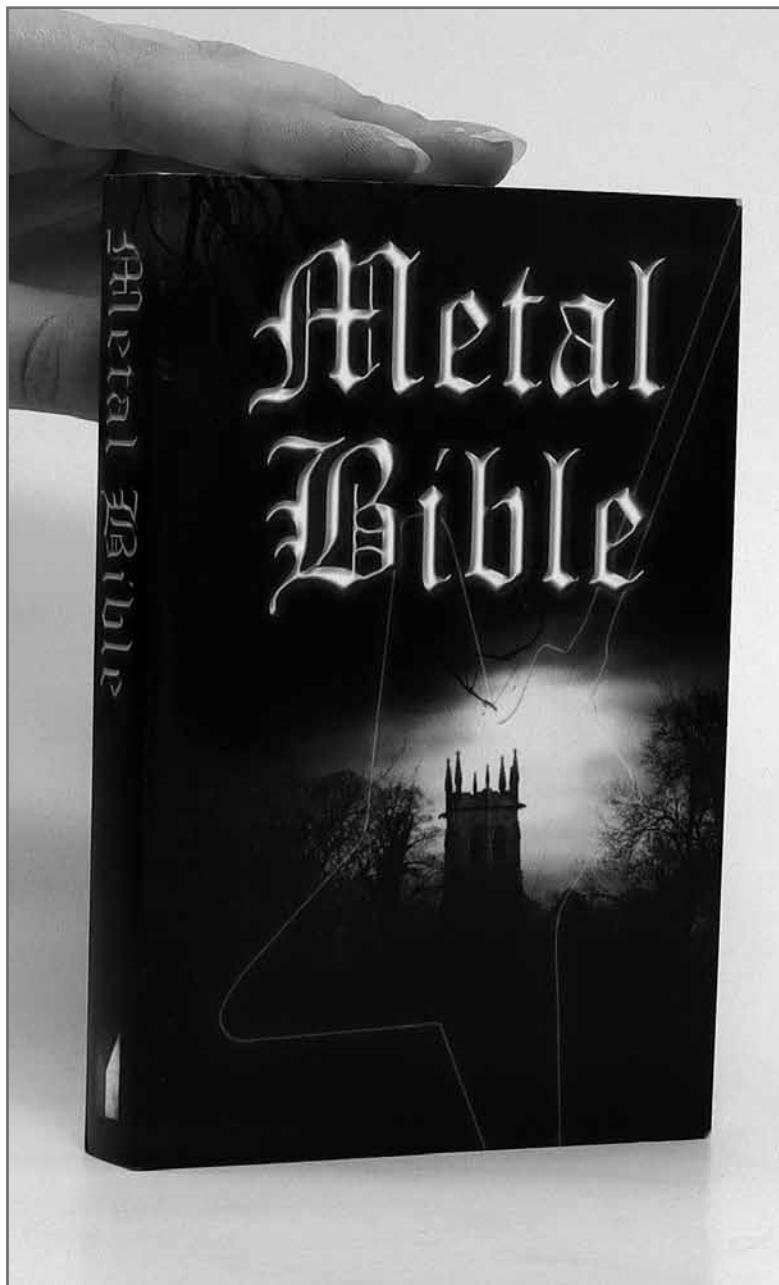
XVII. ročník ● 3/2024

O ZRADE
A MILOSTI

O B S A H

VEĽKÁ NOC Pokoj vám P. Mihoč	6
O zrade a milosti D. Pastirčák, P. Kučera	8
homília HOSTINA TYRANA J. Institoris	16
rozhovor DVE KOMNATY S. Jurčo/I. Topolčanyová	19
spomienka M. ROYOVÁ	24
detský kútik KAŽDÝ DEŇ DOBRE ROBIŤ I. a R. Topolčanyovci	26
fotouvaha PETER A. Činčuráková Tipulová	28
spod orecha ZÁKONY SÚ NA TO... B. Piatko	30
RELAX	31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2024

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Čestný člen: Štefan Markus

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 18. 3. 2024 **Tlač:** Alfa print, Martin

Predná strana obálky: J. Belo Beliš: Landart

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

PANE, NASÝŤ AJ NÁS!

„Jezu Kriste, čuj náš vrúcny hlas, iných keď si požehnávaš, požehnaj i nás.“ Keď som v minulosti spieval slová tejto známej piesne z našich spevníkov, mal som trochu zmiešané pocity. Pripadal som si tak trochu ako malý chlapec na levickom jarmoku, ktorý práve uvidel iného chlapca s balónikom a tiež zatúžil po takom balóne – „Mami, kúpiš aj mne taký balónik?“ Tieto slová mi tak trochu zaváňali závišťou.

Keď som však 10. marca 2023 počul túto pieseň počas slávnosti odovzdania prekladu Novej zmluvy do jazyka ikoma, zrazu tieto slová pre mňa nadobudli úplne nový význam. „Jesu, Jesu untegerere, hano ogutar abhande otáča gontiga.“ Ježiš, Ježiš, keď prichádzaš k iným (národom), nevynechaj ani nás. Preklad tejto piesne vznikol skôr, ako ľudia Ikoma dostali do rúk aspoň Novú zmluvu vo svojom jazyku. Preto sa táto pieseň stala akousi modlitbou – „Pane, keď iné národy sýtiš tvojim slovom, nasýť aj nás.“ Neboli to slová vychádzajúce zo závišti, ale z obrovskej núdze a duchovného hladu. Nebola to prosba o „balónik“, ale o každodenný chlieb.

„Dokonané je!“ boli Ježišove posledné slová na kríži – tam bola zavŕšená Jeho pozemská misia. Urobil všetko, čo bolo potrebné na záchranu každého človeka, ktorý k nemu príde vo viere. Ale Božia misia sa tým neskončila. Túto dobrú správu potrebujú počuť ľudia zo všetkých národov, a to v jazyku, ktorému naozaj rozumejú. Aj keď je Biblia najprekladanejšia kniha na svete (preložená do 736 jazykov) a počet práve prebiehajúcich prekladov je až 3 283, stále zostáva asi 1 268 jazykov, ktoré sú živé a aktívne, ale preklad Biblie do nich sa ešte nezačal. Preto si ako Kristova Cirkev ešte nemôžeme povedať „Dokonané je!“

My, ľudia žijúci v bohatej Európe máme tendenciu pozeráť po „balónikoch“, ktoré majú tí ešte bohatší a prebúdza sa v nás túžba mať taký istý „balónik“. Cítíme sa ochudobnení či ukrátení. Počúvame výroky typu: Zaslúžite si mať to a to; a máme tendenciu pritakať. Keď sa objaví politik, ktorý nám sľúbi to, čo veríme, že nám chýba, máme tendenciu hlasovať za neho vo voľbách. Viete si predstaviť, že by niekto v dnešnej dobe mohol vyhrať voľby s programom: potrebujeme viac šetriť sami na sebe, aby sme mohli viac pomáhať tým, čo sú skutočne núdzni? Šialená predstava, nonsens...

Pavol v druhom liste do Korintu píše: „Veď poznáte milosť nášho Pána Ježiša Krista, že hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste vy jeho chudobou zbohatli.“ (2Kor 8, 9) Práve Kristova smrť na kríži bola vrcholom Jeho chudoby a zároveň zdrojom nášho najväčšieho bohatstva. Mladý gróf Zinzendorf počas návštevy múzea umenia v Düsseldorfe prežil hlboký zážitok, ktorý mu zostal do konca života. Keď uvidel obraz Ecce Homo/Hľa, človek od Domenica Fetiho, na ktorom je vyobrazený Ježiš s trňovou korunou a prečítal si nápis pod ním: „Toto som urobil ja pre teba! Čo si urobil ty pre mňa?“ Zinzendorf si povedal: „Milujem Ho už dlho, ale nikdy som pre Neho nič v skutočnosti neurobil. Odteraz budem robiť všetko, k čomu ma On povedie.“

Keď si tento mesiac budeme pripomínať, čo bol Ježiš ochotný pre nás obetovať, zrekapitulujme aj to bohatstvo, ktoré sme Jeho obetou získali. Potom si spomeňme na tých, ktorí stále žijú v „duchovnej chudobe“, lebo evanjelium im ešte nezaznelo a ak zaznelo, tak mu nemali šancu porozumieť, keďže bolo zvestované v inom jazyku. Prvé, čo pre nich môžeme urobiť je modliť sa za nich a zároveň sa pýtať: „Pane, ako ťa nasledovať, kde a ako môžem ja schudobnieť, aby oni mohli zbohatnúť?“ Modlím sa, aby sme aj v našej generácii zažili misijné prebudenie podobné tomu, ktoré vyústilo do misie moravských bratov grófa Zinzendorfa. ■

JAROSLAV TOMAŠOVSKÝ,
riaditeľ Wicliffe v SR

POZDRAV K VEĽKEJ NOCI

Mohyla mieru pri Slavkove pripomína návštevníkom vojnové stretnutie troch cisárov pred viac ako 200 rokmi a dohodu, že znepriatelené strany už nebudú množiť mŕtvych. Do kameňa Mohyly vyryli výpoveď víťaza bitky. Napoleon Bonaparte po prehliadke svojich padlých vojakov sebedovome vyhlásil: „Interfecti mei resurgent!“ (Vstanú moji mŕtvi!). Víťaz nad rakúskym cisárom a ruským cárom nechtiac potvrdil, že absolútny triumf patrí tým, ktorí v bitke položili životy. Skutočnú radosť z víťazstva však prežije iba vtedy, ak jeho mŕtvi hrdinovia opäť ožijú. Napoleon nebol zbožný kresťan,

v Slavkove pri Brne však sekulárnym spôsobom vyjadril hlbokú pravdu o realite vzkriesenia. Biblickou správou je, *...že bude vzkriesenie spravodlivých aj nespravodlivých* (Sk 24, 15). Máme teda nádej, lebo tri dni po ukrižovaní Ježiša z Nazareta, obyvatelia Jeruzalema našli prázdny hrob.

Skutočný obsah veľkonočných sviatkov prežijeme, keď zjídeme ďalej od Golgoty a zastaneme s údivom pri odvalenom kameni. Tam je to miesto, kde sa môžeme prezvedať: Kde si môj Pán?

Prajeme Vám požehnané Veľkonočné sviatky! ■

Štefan a Drahomíra Markušovci

Kto som?

Dietrich Bonhoeffer

Kto som? tu zavše vravia,
že vychádzam von zo svojej cely
veselo, pokojne a istým krokom
ako zámocký pán zo svojej brány.

Kto som? tu zavše vravia,
že sa so svojimi dozorcami rozprávam
nenútene, vlúdne a jasne,
akoby som tu bol pánom ja.

Kto som? tu zavše vravia,
že dni neblahých skúšok znášam
vyrovnane, s úsmevom a hrdo,
ako ten, kto je zvyknutý na víťazstvá.

Som naozaj to, čo tu o mne vravia iní?
Alebo som to, čo sám o sebe viem?
Nepokojný, túžiaci, chorý ako vták v klietke,
lapajúci po dychu, akoby mi zvierali hrdlo,
hladný po farbách, kvetoch, po hlase vtákov,
smädný po vlúdnych slovách a ľudskej blízkosti
chvejúci sa hnevom zo svojvôle a urážok hlúpych,
štvaný a zmietajúci sa v očakávaní veľkých vecí,
bezmocne túžiaci po drahých v nesmiernych diaľkach,
unavený a prázdny na modlitbu, na úvahy, na prácu,
zmordovaný a pripravený navždy sa so všetkým rozlúčiť?

Kto teda som? Ten alebo ten?
Alebo som dnes ten a zajtra zasa onen?
Alebo oboje naraz? Pokrytec pred tvármi ľudí
a pred sebou slaboch, opovrhujúco stonajúci?
Alebo to, čo vo mne zostalo, pripomína porazené vojsko,
čo v zmätku uteká, hoci víťazstvo malo na dosah?

Kto som? Tie otázky samoty si zo mňa robia iba žarty.
Nech som, kto som, Ty ma poznáš, ó, Bože, som Tvoj.

(Báseň Wer bin ich? Kto som? napísal v Tegelskom väzení.)

ON JE NÁŠ POKOJ

Ef 2, 11 – 22

PETER MIHOČ,
biskup Východného dištriktu ECAV

Pokoj vám – týmto pozdravom oslovil vo Veľkonočné nedeľné ráno vzkriesený Pán vystrašených učeníkov, keď dotknutí smrťou svojho Majstra prežívali neistotu z budúcnosti aj obavy o svoj život. Uzatvorení pred svetom, zmietaní udalosťami Veľkého piatku prežívali nepokoj. V čase, keď sa zdalo, že smrť zvíťazila nad životom, nenávisť nad láskou, zlo nad dobrom, zaznieva hlas, ktorý mení históriu ľudstva. Ticho prináša dar, ktorý mení a vytvára nový svet, novú realitu dvoma krátkymi slovami: Pokoj vám.

Aj dnes je tento pozdrav vysoko aktuálny. Žijeme vo svete neistoty a obáv z budúcnosti. Vo svete, kde sa nám zdá, že zlo víťazí nad dobrom. Nenávisť nad láskou. Krutosť nad milosrdenstvom. Klamstvo nad pravdou. Zvlášť udalosti, ktoré sa dejú na Ukrajine, zdvihli veľkú vlnu nepokoja a neistoty. Po dlhých desaťročiach sme v európskom priestore nanovo začali skloňovať slovo „vojna“, „smrť“, „obete“, „utečenci“. Vonkajší pokoj bol narušený. Zmietame sa v zápase o slobodu, mier, o právo na sebaurčenie, či právo na pokojný život. Narušený však bol aj vnútorný pokoj ľudí, ktorí pod tlakom propagandy stoja na bojisku proti sebe. Na sociálnych sieťach sa zápasí rôznymi typmi zbraní – od osočovania a ponižovania, až po vyhrážky smrťou, či stavy úplného odcudzenia.

Odcudzenie

„Odcudzenie“ – týmto slovom by sme mohli charakterizovať stav v spoločnosti, na politickej scéne, v cirkvi, aj stav vzťahov v mnohých rodinách.

Vojnové zóny sa nevytvárajú len na fyzických frontoch. Vojnová línia pretína myseľ, postoj ľudí aj ich hodnoty. Mnohí stoja proti sebe – názormi, pohľadmi aj hodnotami, v mnohom rozdelení, často bez Boha. Niežeby sme boli neveriaci, ale podobne ako v Efeze, aj dnes mnohí slúžia nespočetnému počtu vlastných bohov, ktorí určujú ich životnú cestu. Najčastejšie ľudia slúžia sebe, bohu vlastného ega. Bohu nadradenosti a pýchy, konzumu. Sami určujú, čo je dobro a zlo, správne a nesprávne. Ďaleko od poznania vôle živého a jediného Boha.

Aj keď žijeme v rôznych rodinách cirkevných zborov, patríme do jednej veľkej rodiny cirkvi, kde sa napriek rôznosti oslovujeme ako „bratia a sestry“. Veľmi osobné a familiárne oslovenie, aj keď mnohokrát ho vnímame veľmi automaticky. Žiadni „páni a dámy“, ale „bratia a sestry v Kristovi“. Vo svete rozdelenia a odcudzenia je také oslovenie vzácné. Nedovolil by som si vás takto osloviť, keby za tým nezaznelo „v Kristovi“. Lebo jedine v ňom máme k sebe blízko. Skrze Neho sa menia naše

vzťahy. On je ten, ktorý spája a tvorí nových ľudí pokoja. Sme bratia a sestry v Kristovi, ktorý sa nám dnes prihovára tými istými slovami: *Pokoj vám*. A to napriek okolnostiam, ktoré zažívame. Dnes viac ako inokedy hľadáme vonkajší pokoj vo svete, aj vnútorný pokoj duše. Hľadáme východiská z rôznych druhov nepokoja v rodinách, v cirkvi. Hľadá sa nový človek, nové stvorenie, hľadajú sa *blahoslavení, ktorí tvoria pokoj...* Dnes, v duchu apoštolských slov do Efezu, sa chceme pýtať: „Ako môžeme nájsť pokoj v nepokoji sveta?“

Múry medzi nami

Skutočný pokoj získame, keď budú zbořené a padnú múry, ktoré nás rozdeľujú. Apoštol Pavol v Liste Efezským (2, 11 - 22) píše o odcudzení medzi dvoma skupinami - pohanmi a Židmi. O deliacom múre nepriateľstva, o vzájomnom pohrdaní, neprijatí. Symbolom tohto stavu bola deliaca stena v jeruzalemskom chráme, ktorá selektovala a vymedzovala priestor, v ktorom sa mohli pohania pohybovať. Za jeho prekročenie hrozil trest smrti. Aktívne nepriateľstvo rodilo neznášanlivosť a agresivitu. Bol to múr, ktorý rozdeľoval a prinášal nepokoj a neznášanlivosť medzi obe skupiny. Čo spôsobilo takú vysokú mieru odcudzenia vzťahov?

Pavol koreň odcudzenia medzi ľuďmi vidí ako ovocie ich odcudzenia voči Bohu. Kde sa zo života ľudí vytratí živý Boh, ľudia začínajú mať k sebe ďaleko. Dokonca začínajú stáť proti sebe, a takto sa vkráda nepokoj. Zabúdajú na skutočnosť, ktorú jedinečne v Knihe Vyznání vyjadril cirkevný otec Augustín: „Stvoril si nás pre seba Pane, a nepokojné je naše srdce, kým nespočinie v Tebe.“ Nepokoj a neznášanlivosť je príznakom, že naše srdce je ďaleko od Boha, aj od blížnych. Takto vznikajú skupiny žijúce v odcudzení a nepriateľstve. Nepoznáme to aj my dnes? Koľko múrov stojí medzi nami? Steny odcudzenia medzi ľuďmi, v manželstvách, rodinách, cirkvi aj v spoločnosti. Každým dňom rastú s novým prejavom odcudzenia.

- Múry predsudkov, ktoré nám bránia prijímať blížnych.
- Múry nenávisti, ktoré bránia vidieť hodnotu života.
- Tehličky korupcie, klamstiev a podvodov, ktoré ničia pravdu a dôveru.
- Múry samoty a izolácie, za ktorými ľudia strácajú zmysel života.
- Múry, ktoré Božie slovo nazýva hriechom - minútím cieľa, rozbiť jednotu.
- Múry, ktoré rodia nepokoj života a ktoré nás delia, kastujú do rôznych táborov.

Niekedy je viac múrov ako spoločnej cesty. No najväčším problémom je, že sme zatiahli oponu aj Bohu, za ktorú ho nepúšťame. Pre mnohých sa stal nepotrebným a nepriateľom. Ovocím nepriateľstva je nepokoj, ovocím nepokoja neznášanlivosť a odcudzenie. Najväčším problémom dnešnej doby je

priznať si túto skutočnosť. Priznať, že svojimi slovami, skutkami aj myšlienkami rozdeľujeme, selektujeme, odsudzujeme. Ak túžime po pokoji, múry v nás musia padnúť. Musia byť zbořené. To, čo bolo pre Židov a pohanov nepredstaviteľné, sa v Kristovi stalo skutočnosťou.

Apoštol Pavol hovorí: *Lebo On je náš pokoj, On, ktorý oboch spojil v jedno a zboril priehradný múr; nepriateľstvo, keď na svojom tele pozbavil platnosti zákon s jeho nariadeniami, aby tak z dvoch stvoril v sebe jedného, nového človeka, nastolil pokoj a oboch v jednom tele zmieril s Bohom skrze kríž, na ktorom zahladil to nepriateľstvo.*

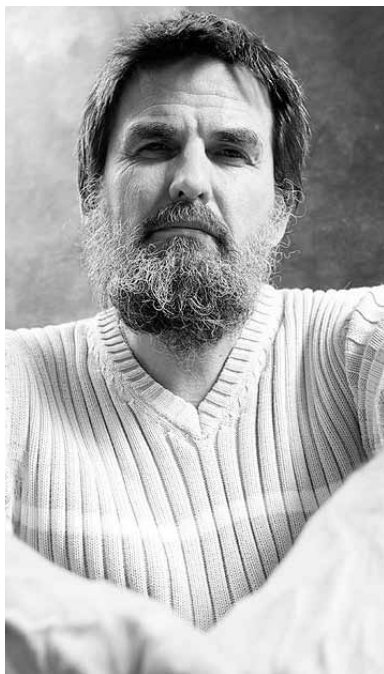
Boh medzi nás a seba postavil Kristov kríž. Medzi nepriateľov vkladá sám seba ako najvyšší prejav lásky. Nezmieriteľní skrze Neho nachádzajú spojenie a zmierenie. To, čo bolo nemožné, sa cez Kristovu obeť stalo reálnym. Rozdelených spája odpustením a zmierením. Búra všetky múry odcudzenia a z ďalekých tvorí blízkych nových ľudí. Ak hľadáme životný pokoj, jeho nemôžeme obísť, lebo Pavol hovorí: *On je náš pokoj*. Ak hľadáme pokoj, bez pokánia a prijatia odpustenia a vzájomného odpustenia to nepôjde. Bez zmierenia nieto pokoja. Pamätajme na to.

Nová identita

Pavol hovorí, že zvesť o pokoji tvorí nového človeka. Tú radikálnu zmenu zdôrazňuje slovami: Skrze Krista už nie ste tým, čím ste boli. Už nie ste cudzincami, ani utečencami. Ste domáci Boží, ktorí majú domov. Spoluobčania svätých s plnými právami Božích detí. Nepriatelia sa menia na bratov a sestry, ktorí sa navzájom podporujú a starajú sa o seba. Oslovenie „bratia a sestry“ je znakom novej identity. Osobitným znakom novej jednoty. Ako noví ľudia sme pozvaní k budovaniu kráľovstva pokoja. Máme byť tvorcami a širiteľmi pokoja. Pokoj prichádza so šírením pravdy. Pokoj sa rodí z obetí. Pokoj otvára dlane prijatia. Tak ako uholný kameň spájal dve steny v chráme, Kristus mocou lásky chce spájať a prepájať všetko v našom živote, v manželstvách, rodinách. Toto je nový človek, ktorý skrze Krista nebuduje múry, ale mosty. Človek, ktorý prijíma iných a v pokore vidí ich hodnotu. Pokoj a nový človek - to nie sú fiktívne pojmy. Za slovom „pokoj“ stojí konkrétna osoba - Kristus, On je náš pokoj. V ňom je náš pokoj, ktorý prevyšuje všetko na svete. On, ktorý mocou Ducha Svätého tvorí nového človeka pokoja. Duch, ktorý spája a zblížuje. V ňom si už nie sme ďalekí, ale blízki. Nie sme cudzinci, ale patríme do jedného spoločného ľudu. Patríme do jednej Božej rodiny, kde si hovoríme „bratia a sestry“. Sme domáci Boží, kde ako rodina napriek rôznosti zápasíme o jednotu Ducha vo zväzku pokoja. Nech Ten, ktorý je pokojom, sa nikdy nestratí z našich životov a vzťahov. Nech nás buduje svojim Duchom, aby sme stali chrámami pokoja, kde majú prístup všetci ľudia. ■

O ZRADE
A
MILOSTI

TRI PODOBY VEĽKONOČNEJ ZRADY

DANIEL PASTIRČÁK,
kazateľ CB Bratislava-Kaplnka

Aké je to zradiť? Ako sa to stane, že sa mi do srdca vkradne tá hanebná neresť? Prvá zrada, z ktorej sa rodia všetky ostatné, je zrada pravdy o tom, kto som. Prameňom tej zrady je predstieranie. Medzi nás a pravdu padá závoj predstierania. Ako často je to tak: nie som tým, kým naozaj som, iba predstieram, aby som vyhovel náladám prostredia, v ktorom sa práve nachádzam. Nestretávame sa – predstierame stretnutia. Nepočúvame sa, – predstierame počúvanie. Skrývame sa pred skutočnosťou za konvencie a spoločenské role. V tom predstieraní popierame seba, a tým popretím sa zbavujeme zodpovednosti za svoje bytie. Začína to v spálni manželov a končí to vo vládnej budove. Predstierame, že je všetko v poriadku, i tam kde vieme, že v skutočnosti nič v poriadku nie je.

Musím vystúpiť z pohodlného módu predstierania. Potvrdiť, že som tu! Zobrať na seba ťarchu prítomnej pravdy, jej dôsledky i zodpovednosť za ňu. Ak k tomu nenájdem odvahu, do môjho života sa nebadane vkradne zrada.

Judáš

Hlúčik učeníkov s rabinom opustili Jeruzalem, zostupujú do údolia. Na dne údolia im cestu prehradí potok. Jeho meno je Kedron: Temný – Mútny. Jeremiáš kedysi toto údolie nazval údolím mŕtvola a popola. Pred chvíľou v modlitbe Ježiš hľadel do večnej slávy, teraz mu členky ovlažia studenú vodu. Treba prekročiť osudnú hranicu – potok smrti. Na druhom brehu sa dvíhajú svahy rozdelené kamenými múrmi. Vinice a olivové háje. Vstupujú do záhrady Getsemane. Na miesto intimity. Tu žiaci so svojím majstrom často sedávali a viedli rozhovory o živote i smrti. V kúte, tam kde takmer nepreniknú lúče slnka, stojí olivový lis. Tu pod smrtiacim tlakom umierajú olivy, aby vypustili drahocenný olej. Aby sa z olivy stal olej, aby sa z tela stal duch, aby sa z rabína stal mesiáš musí sa podvoliť drviacemu tlaku?

Ak je možné odním odo mňa tento kalich. Šepká Ježiš, zatiaľ čo učeníci spia. Zápasí zo samotou, s úzkosťami smrti: *Nie moja ale tvoja vôľa nech sa stane* – víťazi napokon – nezradí Božie poslanie. Všetci sú tu, iba Judáš chýba. Čochvíľa i on príde po svojho majstra. Skupina ozbrojencov prebrodí potok Kedron. Zvláštna koalícia. Rímski vojaci, sluhovia veľkňazov i sluhovia Farizejov. Nesú si lampáše a meče. Ježiš svoj boj vybojoval a čaká: Som tu, celý Bože, prítomný pre pravdu nastávajúcej chvíle. Lampy osvetlia záhradu. Rozospatí učeníci si pretierajú oči. Muži s mečmi prišli presadiť vôľu mocných. Oproti nim stojí muž, ktorý prijal svoj kalich – vzdal sa svojej vôle a dal sa celý Bohu. Ozbrojenci obsadia záhradu. Všetko majú pod kontrolou. No

vec sa má inak. Nie oni mocní, ale bezmocný Ježiš je ten, kto má v rukách sled udalostí. Videl ich skôr než vyrazili z mesta. Videl svojho druhu Judáša v ich strede. Vidí i to, ako ho budú odvádzať v putách do Annášovho domu. Usmieva sa a vykročí im v ústrety: *Koho hľadáte?* Spýta sa. *Ježiša Nazaretského,* odpovedajú. *Ja som!* odpovie Ježiš.

JA SOM je Božie meno. Tým menom sa v nás Boh zrkadlí. Prijatť svetlo božej prítomnosti znamená toto: Som tu, teraz celý, neskrývam sa, dávam sa, som prítomný pre túto chvíľu. Iba tam, kde sa človek neskrýje pred skutočnosťou, ale čestne jej čelí, môže prítomnému okamihu povedať svoje JA SOM a nezradiť pravdu. Vtedy je s ním i Boh vo svojom večnom – JA SOM.

Ste skrytí s Kristom v Bohu. Napísal Pavol. Aké je to byť skrytý s Kristom v Bohu? Prechádzať tak ako Kristus udalosťami, ktoré sa mi kladú, nevyhnúť sa utrpeniu, ani poníženiu. Neutiecť, neskrýť sa, byť tu. Opierať sa o dôveru, že hoci nerozumiem a som bezmocný, predsa som skrytý v tom, kto vie, kto rozumie a tvorí môj príbeh.

Tí, čo prišli Krista zlapať, si všetko starostlivo pripravili, jedno však nevedia: to, čo idú vykonať sa deje v súlade s vôľou obeť. Netušia, že ich víťazstvo bude prehrou a jeho prehra bude víťazstvom.

Peter je v strehu. On – najhorlivejší z učeníkov je pripravený konať. Vidí, ako Ježišovo JA SOM zapôsobilo. Ozbrojenci cítia a padajú na zem. Peter je nadšený. Takto si to vždy predstavoval – ani po zuby ozbrojení žoldnieri nezmôžu nič proti moci majstra. Nastala vhodná chvíľa, treba prejaviť svoju vernosť. Poženie ich z tej záhrady ako stádo králi-

Peter zapiera

kov. Vytiahne meč. Bol by chudákovi Malchosovi rozťal hlavu. Ježišov odmietavý pohľad ho však pomýlil. Netrafil, uťal mu iba ucho. Kristova vec sa nešíri mečom, ale prijatým kalichom. Peter bojuje silou nábožnej pýchy. Práve ona Petra zvedie a pripraví hanebnú zradu.

Peter

Ježiša vedú ulicami Jeruzalema k luxusnému sídlu. V jednom krídle býva Annáš v druhom Kaifáš – elitná Veľkňazská rodina. Dobre naladený Annáš Ježiša už očakáva. Annášovci nemajú dobrú povest ani medzi vlastnými. V Talmude sa o nich píše: *Beda Annášovej rodine, beda tomu hadovi podobnému šepotu.* Annáš a Kaifáš svoju vášeň po prepychu ukrývajú za zbožnú masku veľkňazského úradu. Chrámový obchod je prerastený korupciou, podobne ako náš štát. Cynickí klerici bohatnú na zlato z chrámového obchodu. Preto Ježiš prevracal stolce zmenárnikov, preto Chrám nazval pelešou lotrov. Nedalo sa inak, bolo nevyhnutné Ježiša odstrániť. Vo vnútri obydľia je dvor. Vojaci si po dobre vykonanej práci sadajú k ohňu a flirtujú so slúžkami.

Ešte pri zatýkaní, tam v záhrade, Ježiš autoritou svojej osobnosti ochránil ustrašených učeníkov: *Povedal som vám – Ja som. Ak teda mňa hľadáte – týchto tu nechajte odísť.* Nechali ich a oni odišli. Iba dvaja učeníci sa za zajatým Ježišom zakradajú. Teraz stoja pred honosnou bránou. Tu sa o Jánovi dozvieme, čosi čo nás zarazí. Ján je protekčné dieťa. V Annášovom dome má dôverné známosti. Aj stráža a slúžky ho tu poznajú. Ako to, že Ján nemal žiadny problém vo veľkňazovom dome? Nevedeli azda, že je Ježišovým učeníkom? Zatajil to, alebo nad protekčným chlapcom jednoducho prižmúрили oko? Prijemný, dobrý chlapec Ján. Nebol milý iba

k Ježišovi, všetkých premáhal svojou milotou. Priateľská povaha je dar, no občas, sa môže prejaviť i ako osudová slabosť. Ján sa pred nami obnažil. I on Ježiša zradil, zradil ho bez boja, unikol do bezpečia svojich známostí.

Ján Petrovi vybaví protekciu a vzápätí ho opustí. Kam odišiel. Vstúpil do Annášovho domu? Podľa toho, čo napísal, sa môžeme domnievať, že bol prítomný v sále, kde Ježiša vypočúvali. Taký sme Kriste – niektorí sme horlivo bojovali, no v rozhodujúcej chvíli sme zlyhali. Iní sme ťa zas zradili dobrosrdečným prímerím, v rezignovnej pasívite sme tolerovali bezprávie, čo sa dialo pred našimi očami.

Nuž Peter je v tom cudzom nepriateľskom prostredí sám. Azda je ešte stále odhodlaný obetovať pre Ježiša život. Meč má pravdepodobne so sebou. Petrova sila je silou zbožnej pýchy. Tá zbožnosť ho opája obrazom vlastnej veľkosti. Ako to, že zlyhal? Všetko by bol zvládol, jednu vec však nie – pokorenie. Jediná vec, ktorú pýcha neunesie, je neznesiteľná horkosť poníženia. A to sa práve deje. Jeho veľactený zázračný rabín sa zmenil na poníženého úbožiaka. Plujú na neho, fackujú ho, i ženy si z neho robia posmech. Videl ho, keď ho viedli nádvorím od Annáša ku Kaifášovi. Bol to poľutovania hodný pohľad.

Nie si aj ty jeden z učeníkov toho človeka? Spýta sa ho hneď v bráne vrátňička. Na tvári má pohrdavý úsmešok. Peter azda sám nevie, ako mu to vykĺzlo z úst: *Nie som.* Zapýril sa pred tým, či až potom? Popiera sám seba a zrádza Krista: takú hanbu by jednoducho neunesol. No čo čert nechcel, bol tam aj akýsi Malchusov príbuzný, a ten ho videl v záhrade. Hanba nad hanbou. Nielenže svojho Pána zradil, navyše teraz bude vyzeráť ako zbabel. Treba vytratiť sa k bráne.

Trikrát zaprel. Trikrát zopakoval svoje: *Nie som!* Oproti Ježišovmu trojitému potvrdeniu – Ja som! stojí Petrovo trojité popretie – Ja nie som! A potom krik kohúta a nočný plač v prázdnej ulici. Tam prvý raz Peter prichádza sám k sebe – JA SOM – Ja som zaprel Krista.

Veľrada

Svitá. Ježiša vedú k Pilátovi. Tragikomická situácia. Členovia veľrady zastanú na prahu. Do pohanskej budovy nevstúpia, aby sa nepoškrnili. Zbožnosť im v tom bráni. Podplatiť Judáša, najat' falošných svedkov, zinscenovať justičnú vraždu, to môžu? Zbožnosť im v tom nebráni? Členovia veľrady sa skryli pred Bohom do svojho náboženstva – mohli by povedať spolu s Petrom – Ja nie som. Sú skrytí

za maskou posvätného zákona – za modlou absolútnej pravdy, ktorú vlastní. Ježiš tie ich nemené pravdy spochybnil. Nuž cítia sa byť oprávnení použiť proti nemu akékoľvek prostriedky. Istý tip náboženskej viery z nás môže urobiť horších ľudí, zbaviť nás zodpovednosti, umlčať hlas svedomia a urobiť z nás zradcov pravdy.

Členovia veľrady a oproti ním Pilát. Oni vlastní absolútnu pravdu, Pilát v pravdu neverí. Je to skeptický pragmatik: pravda je to, čo sa presadí. Múdry človek to vie. Každú situáciu bystro vyrieši vo svoj vlastný prospech. A predsa majú čosi spoločné. Pohrdanie. Náboženská rada v Pilátovi vidí špinu, ktorou sa neradno poškrvniť, Pilát zas opovrhuje Židmi, ako nekultúrnou poverčivou rasou.

Teraz má Pilát pred sebou Ježiša. Vec je pre neho jasná. Ten úbožiak je nevinný, vydali ho zo závidi. *Ty si kráľ Židov?* Spýta sa s úsmeškom. Skrýva sa za masku rímskeho úradníka. Ježiš pre neho nie je osoba, je preň iba prípad.

Hovoríš to ty sám za seba? Spýta sa Ježiš, *alebo ti to povedali iní.*

Aká drzosť. Priviedli ho sem ako lotra. Odpovedá však bezočivo, akoby hovoril rovný s rovným. *Hovoríš sám za seba?* O toto ide. Ježiš Piláta volá von. Stretíme sa ako človek s človekom ako ja a ty. „Buď tu sám za seba, Pilát! Postav sa k veci otvorene! Nebudem odpovedať tvojej maske.“ „Poďme k veci“ zručne Pilát: *Čo si vykonal?*

Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Čudná odpoveď. K akej vine sa to Ježiš priznáva?

Tak predsa si kráľ. Zaškerí sa Pilát víťazoslávne, napokon ho predsa len dostal.

To ty hovoríš, že som kráľ. Ja som sa preto narodil na svet, aby som svedčil o pravde. Ten, kto je z pravdy, počuje môj hlas.

Čo je pravda? užkrnie sa Pilát.

Neuškŕňaj sa Pilát, pravda je tu, stojí pred tebou ako nevyhnutnosť, je ti zadaná ako úloha. Tvojou pravdou je nevinný Ježiš. Stojí pred tebou obnažený v pravde prítomnej chvíle. Obnaž sa i ty a vstúp do pravdy. Pravda od teba nežiada nič iné, iba ty – ja som. Som tu, pripravený na čin, ktorým tú pravdu nezradím.

Pilát ešte bude kľučkovať, chvíľu bude i vystrašený. No keď sa z davu ozve: *Ak ho prepustíš, nie si priateľ cisárov,* vec bude pre neho vybavená. Takej pravde Pilát dobre rozumie.

Priateľ cisárov bola prezývka Pilátovho vplyvného ochrancu v Ríme. Ten bol cisárovým priateľom do chvíle, kým sa neodhalilo sprisahanie proti cisárovi, ktoré zosnoval. Popravili ho a Pilát už v Ríme nemá žiadne krytie. Nemôže si dovoliť nepokoje, kvôli túlavému rabínovi. Má predsa zodpovednosť za rodinu. Múdrosť káže ustúpiť. Treba si umyť ruky a nechať, nech sa stane, čo sa má stať. A tak Pilát v mene zodpovednosti za rodinu zradil pravdu.

Čo si zvolím ja? Skutočnosť či predstieranie: Ja som? Alebo: Ja nie som? Vernosť alebo zradu? Potvrdím sám seba pred Bohom? Prevezmem zodpovednosť za to, že som práve tu a práve teraz, v osobnej či spoločenskej situácii, a tá odo mňa žiada vernosť spravodlivosti a pravde? Alebo radšej popriem sám seba? Skryjem sa za masku spoločenskej konvencie a uniknem zodpovednosti?

Nezradiť znamená, povedať Bohu: „Tu som.“ Povedať s Petrom: „Ja som ta zradil, Kriste...“ Byť verný znamená, povedať spolu s Ježišom: „Som tu pre Teba, Bože, nie moja, Tvoja vôľa nech sa stane.“ ■

O MILOSTI

PETR KUČERA,
kazatel CB, Bratislava-Cukrová

Zrádce si zaslouží trest. To je jasná věc. Ale je to tak jasné? Kolikrát slyšíme od provinilců či od lidí, kteří si sami zničili život, sebelítostná slova: „To si přece nezasloužím.“ Upřímní křesťané i nejrůznější dobří lidé vyzývají: „Musíme být milostiví, milosrdní, mít pochopení, to je přece křesťanské.“ Ale je to tak správné? Vždyť když člověk udělá něco zlého, musí počítat s následky svého jednání. Ne nadarmo až drsně připomíná apoštol Pavel: *Co člověk zaseje, to také sklídí.*

Hned na začátku uvažování o vzácném pojmu Boží milost narážím na problém, který mě dlouho znepokojuje. To vzácné slovo se v současnosti totiž začíná rozplývat, rozměšňovat a ztrácí sílu v dnešním prostředí upřímné snahy o všeobjímající toleranci, obrušování hrotů, hledání slušnosti, milosrdenství a citlivosti. V prostředí nárokovaní si pochopení a milosrdenství. V pašijním příběhu Kristus pohlédl na zrádce Petra. Netuším, zdali to byl pohled plný výčitky, či lásky. Spíše obojího. Každopádně v příběhu čteme, že Petr pooděšel a hořce plakal. Styděl se před Kristem, před Bohem, před sebou, před lidmi. Byl si vědom své zrady, své viny, nedávné pýchy a sebejistoty. Neodbyl své provinění konstatováním: „No, stalo se.“ Nebo čím dál tím častějším: „No a co?“, které tak smutně známe od našich politických představitelů. Petr si ve vši vážnosti uvědomil, co udělal. A jak tento příběh viny skončil? S trojitým zrádcem Petrem se osobně setkává zrazený Kristus. V Bibli tuto chvíli popisuje jediná věta: *Ukázal se Petrovi.* Kristus měl tu potřebu osobně se s apoštolem setkat. Co tehdy asi Petr prožil? Opět, nevíme přesně, ale jistě tušíme úlevu. Velikou úlevu a pocit odpuštění. O pár dní později už věděl, že může směle nahý plavat za Kristem při setkání u Genezaretského jezera. Nestyděl se. Dostal milost. Svobodu. Ze srdce, ze svědomí mu byl odňat těžký balvan.

Ach, kolik je na světě lidí, kteří poznali ten opojný pocit vnitřní radosti a vydechnutí! Jak bych ho každému přál. Milost! Louky radosti, po kterých člověk „metá kotrmelce“ a nemůže se nabažít té radosti odpuštění. Milost! Jsem volný, jsem svobodný! Předemnou je velký časový prostor. Čím jej naplním? Jak zúročím milost a odpuštění? Petruv příběh zrady je zároveň příběhem milosti. (A já tiše dodávám: I můj osobní příběh je příběh milosti od Boha, které se mi dostalo a dostává.)

Bedáři

Všeobecně známou a krásnou klasikou na téma darované milosti a nového začátku je příběh, který známe z knihy „Bedáři“ od Viktora Huga. Mohl jsem zhlédnout muzikálové provedení tohoto dnes

již klasického díla. Kdysi jsem toto pěkné dílo viděl v původní verzi, v Londýně. A znovu po létech mne zápletky příběhu vzala za srdce: Bývalý trestanec dostává příležitost oloupit chudého, laskavého biskupa. Udělá to. Tajně vezme ušlechtilému muži stříbrné přibory, jeden z mála vzácnějších předmětů, které církevní hodnostář vlastní. Když za chvíli vojáci zloděje zatknou a předvedou před okradeného biskupa, ten mu ještě navíc přidá stříbrné svícny, které si tu lupič údajně zapomněl. Biskup nepoví vojákům, že mu byla učiněna újma. Následuje scéna, kterou mám rád a ve které mě potěšil slovenský jasně prokřesťanský překlad libreta. Kněz kriminálního a bezdomovce vyprovází se slovy: „Svet je plný pokušení, je to pravda odveká. Nech Ťa toto striebro zmení na čestného človeka. Za nás všetkých hriechnych ľudí Kristus niesol Ťažký kríž. Jeho krv Ťa znovu zrodí. Ja viem, že to pochopíš.“ Zloděj dostal milost, prožitek toho, že jej někdo neodsuzuje, ale dává mu příležitost začít znovu. Nastává ona chvíle proměny. Přichází otázka: „Jakou cestou půjdu? Budu dál okrádat a obelhávat naivní a lehkovážné lidi, nebo zúročím investici darované milosti?“ Jak tento příběh pokračuje, nechávám na samostudiu nebo přímo návštěvě Divadla Nová scéna v Bratislavě.

Oba muži, Petr i zloděj, dostali milost a byl to pro ně zážitek, bod obratu otevírající obzory. „Funguje“ taková milost i dnes? Mám obavu, že k nám tiše a v měkkých papučích přichází nárok na milost. Já mám právo na milost a ty máš povinnost mi milost dát. A tato mentalita se přenáší i na nejvyšší instanci, k Hospodinu samotnému. Případně se již dopředu počítá s Boží všeobecnou milostí. Jako bychom plavali v moři nekonečné milosti. Slovo vina a hřích tak ztrácí svou váhu. Nemá nás důvod zaplavit radost z odpuštění. Spíše průměrná pohoda. Petr se mohl před Kristem ospravedlnovat: „Co se divíš, to se mohlo stát každému.“ A Jean Valjean v Bedárech mohl připomínat starému biskupovi: „Je přece vaší povinností dělat dobré skutky a věnovat se charitě.“

Milost – klíčový pojem

Pokud věříme zvěsti Písma Svatého, Boží milost zůstává ústředním a klíčovým pojem. Kde se vzala milost se vši jedinečností a majestátem? Z potřeby odpuštění a z vědomí velkého dluhu vůči Bohu. Ten pocit znal i jiný zrádce velikonočního příběhu, Jidáš: *Zhřešil jsem, zradil jsem nevinnou krev! I jeden z prvních lidí světa, Kain, prohlásil: Můj zločin je větší, než je možno odčinit.* Církev a lidstvo pluje mořem času a obraz Boha se mění. Obraz Boha budícího bázeň postupně nahrazuje obraz Boha „pohodáře“, který rád chodívá i na festival Pohoda a který je „v pohodě“ se vším, co člověk dělá, pokud snad zrovna drasticky nezabíjí. (Pokud už zabíjet, tak jen humánně)

Pokud ale bereme vážně obraz Boha tak, jak nám ho líčí Bible, je to obraz velmi vážný. Říkává se, že zejména Stará smlouva je plná Božího hněvu a rozhořčení Boha vůči hříchu. Ano, je tam hodně až drsných slov na toto téma. Ale i v Nové, „laskavé“, smlouvě čteme, že lidé, kteří nepřijali za svou Kristovu oběť, jsou *nepřátelští Bohu*. Jasný a nesouhlasný postoj Boha k hříchu na první pohled vidíme ve slovech Pavla: *Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít účast v Božím království? Nemylte se: Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani nemravníci, ani zvrácení, ani zloději, ani lakomci, opilci, utrhači, lupiči nebudou mít účast v Božím království.* Ale jak libě zní pokračování verše: *A to jste někteří byli. Dali jste se však obmýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu Pána Ježíše Krista a Duchem našeho Boha.*

Pokud dobře čtu Bibli, rozeznávám v ní dvojí druh Božího hněvu. Jednak je tu hněv, „rodičovského typu“, kterým Bůh dává najevo svůj postoj vůči konkrétnímu zlu. Je to onen hněv, který odděluje světlo od tmy, svatost od nečistého. Je to onen hněv, který je nadějí všem, kdo vidí hrozivé plody zasévání zla mezi lidmi a mezi národy. Zřejmě se k Bohu, který zlo vidí, obraceli například obyvatelé Mariopolu, kteří zažili nelitostné bombardování nevinných rodin s dětmi v místním divadle. Mysleli na Boha, o kterém napsal Pavel: *Nechtějte*

sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: Mně patří pomsta, já odplácím, praví Pán.

Ale když se podíváme pravdivě a pronikavě do našeho srdce, tušíme, že každý z nás je schopen strašných skutků. Stačí několik okolností a v našem srdci nachází zlo živnou půdu. Standfordský vězeňský experiment a jiné podobné pokusy o tomto sklonu svědčí. A proto je tu ještě další druh Božího hněvu, jakýsi vyšší postoj Boží autority vůči komukoliv, kdo mu stojí v opozici. Hněv svatého Boha vůči stvoření, které zradilo své poslání. Onen hněv, který Bohu náleží a který z něho nedělá zdaleka takového pohodáře.

I Bůh si je dobře vědom, že jsme mu dlužni nekonečně víc, než jsme schopni zaplatit. Že jsme zradili jeho velkou lásku, která nás stvořila. Zdeformovali jsme jeho obraz ke svému obrazu. A proto přichází to, co je zjevné od prvních stránek Bible. Vyvolený národ a potažmo všichni lidé dostávají shůry návod pro dobrý život. Více než symbolické desky smlouvy s deseti slovy jsou uschovány v arše úmluvy. Tato zdobená truhla je překryta těžkým víkem. Ten „poklop“ nese název slitovnice. I toto symbolické gesto dává najevo, že je tu Boží milost, bez které se snaha žít podle desatera neobejde. Bůh se slitovává. Ale není to jeho povinnost.

Milost není samozřejmost

Vždy ve mně budila hrůzu slova, která Hospodin pověděl Mojžíšovi a Pavel je zopakoval v epištole do Říma: *Smiluji se však, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.* Jak je to strašné! To není všeobecná amnestie, dopředu daná. To je svobodné rozhodnutí Boha. Vícekrát se v Bibli používá o konkrétním člověku spojení: *Našel u Hospodina milost.* I samotná žena mezi ženami, Marie, matka Páně, potřebovala slitování. Anděl ji řekl: *Maria, vždyť jsi našla milost u Boha.* Přijetí milosti je osobní věc.

Velikost a nesamozřejmost milosti vyobrazují velikonoční události. Smrt Krista na kříži ukazuje na

nezměrnou cenu a hodnotu Boží milosti. Evangelisté věnují líčení paschálních událostí skoro třetinu svého psaného textu. Ať smrti Ježíše na Golgotě rozumíme jakkoliv, vždy jasně ukazuje na to, že Boží milost není ani přimhouření očí, ani mávnutí rukou, ani projev shovívavého „týpka“ v nebi. Bůh se nás rozhodl milovat „jen tak“, protože nás milovat chce. Evangelium bez příkras přiznává onen vážný spor mezi Bohem a člověkem: *Všecko je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista*. Je tu použit pojem smíření. Byli jsme s Bohem nepřátelé. Jinde Písmo používá pojem vykoupení. Jak opakovaně píše Pavel: *On se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu*. Byli jsme otroci zlého a jsme vykoupeni dobrým Bohem.

Nový začátek ale nemusí být vždy nový.

Dodnes vzpomínám na amnestii, rozsáhlou milost, kterou udělil Václav Havel na začátku svého prezidentského období. Vyzval v televizním proslovu občany, abychom propuštěné vězně přijali v „duchu pokání“. Když to slyšela moje maminka, měla slzy v očích. I mně, křesťanskému mladíkovi, se to líbilo. Jak dopadla tato amnestie, je obecně znmo: Nárůst kriminality, nadávání kriminalistů na nového naivního prezidenta. Propuštění dostali milost a šanci nového začátku a spíše ji nevyužili. Ne nadarmo hlavní zvěstovatel milosti v Novém

zákoně varuje: *Napomínáme vás, abyste milosti Boží nadarmo nebrali*. Má tedy milost šanci? Obstojí?

Slovo milost překládají východní církve pojmem „blagodat“ – dar něčeho dobrého. Za tímto ortodoxním překladem se skrývá celý myšlenkový koncept promyšlejší duchovní moc milosti. Když člověk uvěří v Krista a přijme milost od Boha, dostává dar Ducha Svatého k novému životu, v duchu slov apoštola Jakuba: *Mocnější však je milost, kterou dává*. To je rozměr, který je pro naše západní právní přemýšlení o milosti nový. I když zas tak nový není. V katolických kostelech najdeme zpovědnice. Ty byly tradičně vždy podobné stylizované soudní stoličce, ze které kněz, zastupující Boha, dává rozhršení, zprostředkovává milost. Pokud jsme se někdy setkali s modernější zpovědnicí, vypadá spíše jako místnost k jednoduchému rozhovoru. Hřích a hříšnost můžeme směle považovat i za vážnou nemoc duše, v duchu Písma za smrtelnou nemoc. A tu je potřeba s pomocí Boží milosti léčit. Vést o ní uzdravující rozhovor a podávat léčivo vzácné ceny – „blagodat“.

Poslední slova nejčtenější knihy světa jsou: *Milost Pána Ježíše se všemi*. Necht s námi milost zůstává v celé své kráse, majestátnosti, šířce i hloubce. ■

F. Pastirčák

Z pohľadu (p)osla

Ako sa dýcha vôňa obrátenej oblohy
po vode kráčať núti pocit
božskosti
len viera občas pokrivkáva...

Vtedy sa mokro všade rozhostí

slama je suchá posteľ
i jedlo pre hostí
horúce srdce sa pred ústami mení
na mrznúcu paru
na trúby trúbia nocou
trúfalci

Len prostí duchom
budú víťazi

HOSTINA TYRANA A HOSTINA KRÁĽA

Mt 14,1 – 36

JURAJ INSTITORIS,
kazateľ CB Banská Bystrica

V chudobnej a opustenej oblasti, kdesi za polárnym kruhom, zomrel človek. Väzeň. Posledný človek na poslednom mieste. A predsa sa správa o jeho smrti rozšírila do všetkých končín. Nebol to obyčajný väzeň. Alexej Navalnyj bol asi posledný ruský politik, ktorý sa odvážil postaviť Putinovi. Práve preto sa dostal do najtvrdšieho žalára, a preto tam aj zomrel. Hoci Putin urobil všetko, aby premohol svojho konkurenta, nakoniec sa ukázalo, kto je silný a kto slabý. Navalnyj sa nebál vrátiť do Ruska, aj keď vedel, čo ho čaká. Zato Putin sa ho bál nielen kým žil, ale aj potom, ako zomrel. Jeho režim nechcel rodine vydať telo, ani nechcel dovoliť verejný pohreb. Živý prezident sa bojí mŕtveho väzňa. Môže byť väčší dôkaz toho, kto je skutočný vodca a kto sa na neho len hrá?

Evanjelium podľa Matúša nás vedie k tomu, aby sme objavili a spoznali pravého Kráľa. Je veľa falošných vodcov, ktorí sa za kráľov skôr vydávajú. Boží Kráľ je len jeden – Ježiš. Čo sa stalo v Rusku, a viac či menej sa to deje všade, však vyvoláva otázky. Je Ježiš bezmocný Kráľ, že dopustí takéto zločiny? Sú zlo a hriech mocnejšie ako Boh? Ak je Boh dosť silný, potom je tu ďalšia otázka: Urobí niečo s týmto zlom? Zastaví ho? Odhodlá sa k činu, alebo nechá zlých páchať, čo sa im zachce?

Otvorme 14. kapitolu Matúša, ktorá na začiatku nápadne pripomína, čo sa stalo v sibírskej trestnici. Ako nato Ježiš odpovie? Uvidíme dve veci. 1) Ježiš má neporovnateľne väčšiu moc než všetci kráľi sveta. 2) Ježiš má záujem túto moc ukázať a použiť v prospech slabých. Ježiš ako Kráľ môže a chce vládnuť tak, aby nás zachránil.

Herodes – Karikatúra kráľa a hostiny (Mt 14, 1 – 12).

Tento príbeh sa asi neučí v besiedke. Je to až odpudzujúca udalosť. Predsa aj toto je Božie Slovo, ktoré potrebujeme počuť. Ukazuje, že Pán Boh nežije izolovaný v ružovom zámočku. Vie, čo sa tu deje. Ak sme my zhrození z toho, čo sa deje, On to nevníma o nič menej. Skôr naopak. Kým my sme často pasívni diváci, On vedie zápas proti zlu v prvej línii. Veď Ján, väzeň v rukách diktátora, je Boží prorok. Boh sám ho poslal, aby pripravil cestu pre Kráľa. Ani počas tejto hrozivej hostiny Boh nie je ďaleko. Boží Syn sa prechádza len pár kilometrov odtiaľ. Ako sa to teda mohlo stať?

Ak poznáme, čo Matúš písal doteraz, tak nás to neprekvapí. Matúš píše, že prichádza Kráľ, ale tiež aj to, ako je odmietaný. Už od 12. kapitoly sa farižeji dohadujú, ako Ježiša zabijú. Moc Svätého Ducha, v ktorej koná, označujú za moc diavla. Zástupy prichádzajú za Ježišom, ale majú zatvorené oči, zapchaté uši a zatvrdené srdcia. Ježiš ich v predchádzajúcej kapitole učil v podobenstvách, hádankách, nielen preto, že je múdrejší ako Šalamún. Títo

ľudia nedokážu počúvať pravdu povedanú na rovinu. Len jeho učeníci začínajú chápať, kto je Ježiš a aké je Jeho kráľovstvo. Inak Ježiš zažíva len hádky a odmietnutie. Naposledy v jeho domácom Nazarete. Herodesov pokus zastaviť príchod Kráľovstva tak neprekvapí.

Matúš píše o Jánovom zatknutí hneď na začiatku Ježišovej služby. Ďalej o tom mlčí až do 11. kap., keď sa Ján pýta: *Si Mesiáš, alebo máme čakať iného?* V putách má aj Ján pochybnosti. Ježiš mu odpovedá slovami aj činmi. Dokazuje, že je Boží Kráľ, ale iný, než čakal Ján a všetci ostatní. Preto Ján zostal vo väzení až do trpkého konca.

Tento príbeh však v prvom rade hovorí o Herodesovi. On je vodca, ktorý má viesť Boží ľud. Ťažko si však predstaviť horšiu karikatúru. Že dal uväzniť proroka, je len špička ľadovca. Už dôvod, prečo to urobil, stojí zato. Herodes Antipas si za ženu zobral manželku svojho brata. Štýl života, ktorý preráža dno, nám ukazuje jeho hostina. Kráľovská hostina, kde má byť najlepšie jedlo a program. Treba uznať, že prekonáva našu fantáziu. Že sa nechajú vábiť tancom, to spíňa aspoň pohanské štandardy. Lenže

úlohu zvodnej konkubíny, lacnej ženy, tu hrá vládrova nevlastná dcéra. Vtedy mala asi len 12 rokov. Z tohto by zabehlo aj zhýralým pohanom, ale Herodesovi to zachutilo. Svojej zvodnej dcérke za odmenu sľúbi aj modré z neba. Po porade s mamou tá si vypýta dezert na tácke, hlavu Jána Krstiteľa. Tu Herodes na chvíľku zaváha. Lenže on je len ďalší mačo, ktorý je slabší ako mačiatko. Nemá silu zastaviť bujarú zábavu kvôli „detailu“ ako je spravodlivosť. Čo na tom, že neprebehol súd. Čo na tom, že právo popravovať mali len Rimania. Keď vládne slaboch, nemôže to dopadnúť inak.

Matúš v celej knihe ukazuje, že Ježiš je väčší ako všetci vodcovia Izraela. Je väčší ako Dávid, ako Mojžiš, ako Abrahám. Tu však Matúš ukazuje, kto je Herodes. Aj on prekonáva top kráľov Izraela. V tomto prípade vidíme, že Herodes a jeho žena stelesňujú a prekonávajú kráľa Achába a jeho ženu Jezabel. Vieme, že Ján Krstiteľ prišiel ako nový Eliáš. Neprišiel len v jeho Duchu a moci, prišiel čeliť aj rovnako skazeným nepriateľom.

Eliáš v Starej zmluve už nevládal čeliť ich presile, preto Boh na jeho miesto povolal Elizea. Eliáš v ohnivom voze odišiel k Bohu. Ján také šťastie nemal, ale to nebola náhoda, ani jeho chyba, ani Božia slabosť. Aj v tomto zle je stále prítomný Boží zámer, ako o chvíľu uvidíme. Otázka je, čo bude nasledovať. Nechá to Boh plávať, nech si zlo robí, čo sa mu zachce? – Nie. Uvidíme vlastne to isté, čo sa v SZ udialo po Eliášovi. Nastúpil Elizeus, ktorý zdedil dvojnásobne jeho Ducha. Urobil viac divov a zázrakov ako Eliáš. Božia vláda sa nezastavila, ale rozšírila.

Ježiš – Kráľ, ktorý sýti svoj ľud (vv. 13 – 21)

Ježišova reakcia je pochopiteľná a ľudská. Keď zažijeme šok a stratu, potrebujeme to spracovať. Byť sami.

Ježiš však mal ďalší dôvod, prečo sa stiahnúť. Išlo o viac než vyrovnanie sa s minulosťou, stratou pri-

ateľa a spolupracovníka. Vážnejšie bolo vyrovnáť sa s budúcnosťou. Ján len pripravoval Ježišovi cestu. Ak toto stihlo jeho, Ježiš dobre vie, že ho nečaká nič menšie. Nielen svojím životom, ale aj svojím koncom Ján pripravuje cestu Ježišovi. Preto tento Eliáš už nemôže odísť bezpečne do neba. Ježiš potrebuje ticho, čas a samotu, aby sa pripravil. Keby bolo na nás, asi by sme v tichu a samote už zostali. Skrývali by sme sa. Už to, že si Herodes mylil popraveného Jána s Ježišom bolo nebezpečné. Keď Ježiš chodí vonku po ulici, nemôže si byť ničím istý.

Čo ho teda vyťahne z bezpečnej samoty? Núdz a súcit. Vidí núdzu Božieho ľudu. Mohol byť lutovať seba, ale viac ľutuje strápených ľudí okolo seba. Pomáha im, ale nie hocijako. Pomáha ako Kráľ. Svoju Mesiášsku identitu odhaľuje o ďalší rozmer. Doteraz vyučoval, uzdravoval a vyhánal démonov. Teraz sa ukáže ako Kráľ – hosťiteľ. Presne tam, kde Herodes zlyhal, Ježiš ako pravý Kráľ pokračuje, pozýva na hostinu. Zápletky je jasná. Zástup je obrovský a poživeň žiadna. 5 000 mužov, ženy a deti. Aj keby tam otvorili všetky reštaurácie, trvalo by im hodiny takýto dav nasýtiť, ak by to vôbec zvládli. Ježiš dáva túto výzvu učeníkom. Oni majú dať zástupu jesť. Prirodzene krúčia hlavou. Veď to sa nedá, nemajú prostriedky. Je to pravda. Presne takí prichádzame pred Boha. Máme len problémy, hlad a prázdne vrecká. Ale to nie je dôvod na paniku. Boh má prostriedky aj riešenie.

Ježišovi k nasýteniu zástupu nepotrebuje dokopy nič. Päť malých bochníkov a dve rybičky. Jedna detská porcia. Ako sa z toho dá nakŕmiť? Len stvoriť zázrakom. A ten sa stane.

Ježiš nenaplní len prázdne žalúdky, ale najmä Božie zaslúbenia. Elizeus rozmnožil chleby päťnásobne (2Krl 4, 42 – 44), Ježiš ich rozmnožil tisícnásobne. Izrael predtým zažil Božie pozvanie ku stolu. To všetko bol predobraz toho, čo prichádza. Nik nenasýti ako tento Kráľ. Jeho milosrdenstvo, štedrosť a hojnosť nemajú hraníc. Toto je prvá Mesiášska hostina, na ktorú Ježiš pozval Boží ľud, Izra-

Ježiš kráča po mori

el. Z piatich chlebkov a dvoch rybičiek zostáva po hostine 12 košov, ako symbol 12 kmeňov Izraela.

Prvá hostina skončila, ale Ježiš nás ku stolu pozýva naďalej. Hoci medzi nami fyzicky nie je, stále pozýva Boží ľud k stolu. Rovnako berieme chlieb, ďakujeme, lámeme ho a stolujeme. Pri Večeri Pánovej berieme len kúsok chleba a glg vína. A predsa je naša hostina väčšia. Zástupy videli a jedli len fyzický pokrm. My už vidíme a rozpoznáme jeho duchovný rozmer. Kráľ dnes už nenasycuje len brucho, ale aj srdce a ducha. Toto vtedy zástupy ešte nechápali ani chápať nemohli.

To je Ježišova prvá reakcia a dôkaz, že kraľuje nad stvorením. Toto však nielen pokračuje, ale priam graduje.

Ježiš – Kráľ kráča po mori (vv. 22 – 33)

Táto časť začína rovnako ako predošlá. Ježiš je opäť sám. Učeníkov posielka dopredu, zástupy rozpúšťa. Hoci je Kráľ, na prvom mieste potrebuje byť s Otcom. Jánova smrť znela ako katastrofa, nasýtenie vyzerá ako triumf, ale na konci dňa musí byť sám. Rovnako to platí pre nás. Či sa náš deň končí katastrofou alebo triumfom, najviac sa nakoniec potrebujeme stíšiť pred Bohom a odovzdať Mu naše myšlienky. Inak podľahneme malomyseľnosti alebo prílišnej sebaistote. Keď sa však naplní čas na modlitby, nastáva zvláštna zápleтка.

Pri nasýtení bol Ježiš stále s učeníkmi. Teraz sú oddelení. Učeníci išli napred, Ježiš zostal sám na brehu. Keby bolo na nás, počkali by sme na ďalšiu loď, alebo jazero obišli pešo. Ježiš mal iné poslanie – nemá ísť okolo, ale cez. Bez lode. Samo o sebe to znie čudne, akoby išlo o show alebo efekt. Ale Matúš nám stále znova opakuje: *Všetko, čo Ježiš robí sa deje preto, aby sa naplnili Písma*. Opäť si môže spomenúť na Elizea, ktorý zázračne kráča cez Jordán (2Krl 2, 12 – 15). Ježiš však nekráča po vysušenom dne, ale po hladine. To je kľúčové, lebo vtedajšie národy vrátane Izraela považovali more za sídlo chaosu. Keď Ježiš pokojne šliape po mori, demonštruje, že sú Mu všetky temné a chaotické sily poddané. Ježiš tým dokazuje moc nad prírodou a stvorením, ale rovnako aj moc nad nespútaným duchovným svetom.

To vidíme my, ktorí čítame tento príbeh v bezpečí, na suchu. Učeníci to prežívali inak. Za celú noc nedokázali preveslovať cez jazero. Sú unavení a frustrovaní. A čo je horšie, sú zmätení. Nerozoznajú Ježiša, ktorý k nim ide. Sú zdesení a myslia si, že vidia ducha. Takto si to vtedy námorníci predstavovali. Duchovia utopených sa vraj vznášajú nad hladinou a strašia. V tejto skúške učeníci prepadli. Hoci boli na Jeho hostine, vnútri nie sú plní viery, ale strachu a pochybností. Tým, ako si myli Ježiša s duchom, dokonca pripomínajú pomýleného Herodesa.

Našťastie, práve preto ich v tom nenechá. Z tmy sa ozve Jeho hlas: *Vzmužte sa! Ja som! Nebojte sa!*

Dvakrát ich vyzýva, aby ovládli svoj strach. A uprostred tých výziev im dáva najlepší dôvod, prečo. *Ja som*. Ježiš im odhaľuje, že nie je cudzí duch, ale ich blízky učiteľ a Pán. V týchto dvoch slovách im odhaľuje, odkiaľ má schopnosť šliapať po vode. Ja som, to je meno Božie. Hospodin sám k nim prichádza v Ježišovi.

Na toto Peter počuje. Naberie odvahu. Pýta sa: *Pane, ak si to ty, rozkáž mi, aby som prišiel k tebe po vode*. A Ježiš mu to prikáže: *Pod!* Je to výborný nápad, ako Peter môže okúsiť, kto je Ježiš. Ak takto spozná Ježiša ako Kráľa, bude pripravený ďalej šíriť Jeho kráľovstvo. Peter urobí niekoľko krokov. To je skvelé. Ale potom sa ukáže, že problémy a pochybnosti sú stále silnejšie. Viac ako Ježiša vníma vietor. Stráca rovnováhu a topí sa. Peter pritom nepochybuje o Ježišovi. Vie, že Ježiš je tam a môže ho zachrániť. Pochybuje však o sebe a svojej schopnosti kráčať za Ním. Vybral sa na cestu, kde mu žiadny iný pevný bod okrem Ježiša nezostal. Pochyboval, že to stačí. Ukázalo sa, že keď nemáme nič a Ježiša, máme všetko. Ježiš stojí na mori ako na pevnej zemi a Petra vyťahuje von. Potom obaja vstúpia na loď a vietor konečne utíchne. Ježiš vládne nad morom aj vetrom. Otázka však je, či vládne nad ľudskými srdcami? Toto zostáva nejasné. Ježiš karhá Petra: *Maloverný, prečo si pochyboval?!* Učeníci zlyhali. Nerozpoznali Ho a nevládali Ho nasledovať. Predsa však zasvieti nádej. Aspoň v bezpečí na lodi Ho rozoznajú a začnú sa mu klaňať: *Naozaj si Boží Syn!* To je ohromné, dosiaľ najväčšie vyznanie. Vedia však, čo hovoria? Myslia to vážne? Budú takto vyznávať aj na druhý deň ráno, keď ich emócie odznejú? To sa len uvidí.

Ježiš – Kráľ, ktorého dotyk prináša Božie kráľovstvo (vv. 34 – 36)

Aj doteraz Ježiš uzdravoval, ale bolo to na Jeho rozhodnutí, čine a iniciatíve. Tu sa nahrnul taký zástup s takou vierou, že nečakajú na osobnú audienciu. Nepotrebnú Ježišovi vysvetľovať, čo ich bolí. Stačí im len dotyk Jeho rúcha. Všetko, čoho sa Ježiš dotne, prináša život, zdravie, požehnanie. Symbolicky to ukazuje záver Elizeovho pôsobenia. Keď Elizeus zomrel, pri jednom pohrebe omylom hodili mŕtveho k Elizeovi a čo sa nestalo? Len, čo sa dotkol Elizeových kostí, vstal a ožil. Ježiš má takúto moc už za svojho života. Je viac ako prorok. Ježišova prítomnosť sama prináša Božie kráľovstvo. Je vskutku Immanuel, Boh s nami. Toto je odpoveď na vládu falošných vodcov a tyranov. Ježiš nešiel do konfrontácie s Herodesom. Jeho kráľovstvo a Herodesova vláda ďalej žili popri sebe. Ale len jedno Kráľovstvo obstoje a pretrvá. Je na nás, či to vidíme a či Ježišovi veríme a nasledujeme. Ísť za Ním je všetko, len nie teória. Naša cesta za Kráľom môže pripomínať väzenie, popraviscko alebo štedrú hostinu. Cesty, na ktorých s Ním kráčame, sú rôzne. Kráľ len jeden. ■ *(krátene)*

DVE KOMNATY SAMUELA JURČU

Narodil sa v Bratislave, potom žil krátko v Starej Turej a do 15 rokov v Plzni. Študoval na filozofickej fakulte v Prešove, konkrétne archívniectvo a pomocné vedy historické. Jeho diplomová práca mala názov *Dejiny zboru Cirkvi bratskej v Prešove v 1918 – 1939*. Aj keď sa archívniectvu venuje, nie je zamestnaný v tejto oblasti.

Rozprávala sa s ním IVETA TOPOLČANYOVÁ

Takže, čo vlastne robíš? Ako je to s tebou teraz? A čo tvoja rodina?

Žijem opäť v Starej Turej. Som otcom veľkej rodiny. Mám manželku Veroniku a osem detí. Päť z nich chodí do školy a ďalšie tri čakajú na svoj čas. Najstaršia má 12 rokov a najmladší bude mať rok. Pracujem ako skladník v obchode, ale venujem sa aj duchovnej službe medzi metalistami a sprevádzam v Múzeu sestier Royových.

Si teda mimoriadne činorodý. Vraj tvoříš aj poéziu, ale nepublikuješ a dávaš ju do šuplíka.

Dnes sa poézia číta málo. Pokiaľ sa k textu neskomponuje hudba, nie je to pre dnešného človeka zaujímavé. Ale kto vie, až budú patriť aj verše k retro spomienkam, možno opäť začnú byť aktuálne.

PRVÁ KOMNATA – história prebudenia na Slovensku

Vráťme sa trochu v minulosťi a vysvetli nám podrobnejšie, ako si sa dostal k Múzeu sestier Royových.

Členovia mojej rodiny sú potomkovia Modrého kríža, hnutia, ktoré spoluzakladali sestry Royové. Čiže v kruhoch Cirkvi bratskej, Modrého kríža a medzi evanjelikmi bola Royová prítomná stále a ja som s jej dielom vyrastal. Keď som našiel svoju osobnú vieru, stretol som sa s Bohom. Vtedy som jej knihy začal čítať. Mám rád príbehy, Royová je príbehová a je to asi jedna z najlepších autoriek, ktorú môže čítať mladý kresťan. Povzbudí to jeho vieru. Na základe jej kníh sa ľudia dostávajú a dodnes dostávajú k Bohu. Potom som študoval históriu a archívniectvo. Zbor v Prešove, ku ktorému som robil diplomovku, vznikol v období, keď žili a pôsobili Mária a Kristína Royové, čiže pred sto rokmi. Hnutie, ktoré vtedy vznikalo, by sme dnes nazvali evanjelikálne, vyprofilovali sa z neho modro-

krížania a napríklad aj baptisti. Toto je dosť vzdialená história, ale bližšie a aktuálne je súčasné Múzeum sestier Royových v Starej Turej, ktoré si minulý rok na spomienkovej slávnosti pripomenulo desať rokov od svojho založenia.

O sestrách Royových sme v Dialógu písali na jeseň, pri príležitosti viacerých výročí spájaných s týmito sestrami. Spomínali sme aj Domov bielej hláv. Bol to ich posledný projekt a ako jediná budova z tých čias sa zachovala dodnes. Ako je to možné?

Už vtedy (1933) bola táto budova veľmi moderná. Mala taký hranatý baťovský štýl s rovnou strechou, čo bolo na vtedajšie pomery neobvyklé. A možno aj táto moderná architektúra prispela k tomu, že komunisti budovu nechali stáť. Bol v nej zriadený dievčenský internát, a potom v nej dlhé roky sídlila ZUŠ-ka. Širokej verejnosti je najznámej-

ší fakt, že nápis na fasáde tejto stavby sa ani za roky komunizmu nepodarilo prekryť a dodnes si môžeme na západnej stene všimnúť slová: Keď budeš veriť, uvidíš slávu Božiu.

Pripomeňme aspoň v skratke, aké boli Kristína a Mária po osobnostnej stránke? Väčšinou sa o nich rozpráva vždy v spoločnej súvislosti. Boli naozaj také rovnaké, alebo sa v niečom odlišovali?

Poviem príhodu z ich detstva. Prišiel zubár a mal malej Kristínke trhať zub. Bola o dva roky mladšia od Márie. Kristínka sa však veľmi bála, utiekla a schovala sa niekde na fare. Mária chcela ukázať, že to nič nie je. Ona bola predsa tá staršia a zodpovednejšia. Tak si sadla do pripraveného kresla a nechala si vytrhnúť zdravý mliečny zub.

Kristína bola zvedavý extrovert a Mária skôr hlbavý, utiah-

nutý typ. Práve preto si tak rozumeli, lebo sa výborne dopĺňali a mohli celý život spolupracovať na spoločných projektoch. Čo Mária v tichosti vymyslela, to Kristína na verejnosti bravúrne odprezentovala, zorganizovala, vykonala. Dnes by sme povedali vizionár a manažér. V spomienkach sa zachovalo, že ešte na smrteľnej posteli dirigovala a riadila činnosť Domova bielych hláv. Ale na druhej strane bola nesmierne láskavá a jednoducho mala dar komunikovať a priblížiť sa všetkým vekovým kategóriám a ľuďom z každej spoločenskej vrstvy.

V múzeu máme veľa fotiek, hlavne z Kristíny. Bola veľmi komunikatívna a od detstva do staroby sa rada fotila. Bola aj pekná, tak dnes by z nej možno bola nejaká modelka alebo influencerka. Mária bola naopak introvertka, zachovali sa asi len dve jej fotografie.

Čo podnietilo tieto ženy venovať svoje sily sociálnej práci? Veď stále vidíme okolo seba biedu v rôznych oblastiach, ale nedokážeme to bežne riešiť.

Ak človek prijal lásku od Pána Boha, tak sa v ňom neustále tvorí a nabáda ho dávať ju ďalej. No a toto je jeden zo spôsobov. Nebolo to len pred sto rokmi. Mnohé takéto veci vznikajú aj dnes a je veľa ľudí, ktorí sa s láskou starajú o tých, čo to potrebujú. Ilustroval by som to na myšlienke z môjho obľúbeného royovského románu *Moc svetla*. Odohráva sa v ňom príbeh mladého rímsko-katolíckeho farára, ktorý chce pomôcť vo svojej farnosti alkoholikom. Vtedy to bol naozaj obrovský problém. Pomáha zakladať združenie, zakladá sociálny dom a stretáva sa s evanjelickou misionárkou Johankou, ktorá sa s ním chce rozprávať. Ale on sa ohradí, že ako katolícky kňaz sa nemá prečo rozprávať s evanjelickou – toto bol tiež vážny fenomén tej doby. No ona na to: „Pán farár, veď sa môžeme teda rozprávať ako človek s človekom. Vy tu pomáhate ľuďom. To je predsa úžasné! A viete vôbec, prečo to robíte? To je Božia láska rozliata v našich srdciach. To nás ona povzbudzuje konať dobro.“ A to je asi odpoveď na to, odkiaľ sestry Royové brali silu a inšpiráciu.

Boli nejaké lásky, rozvíjajúce sa vzťahy u Kristíny a Márie? Dá sa k tomu niečo vierohodne povedať?

Napríklad introvertku Máriu učil hrať na klavír mladý katolícky kantor. Lenže v tej dobe bola medzi týmito dvoma cirkvami ohromná priepasť, takže k žiadnemu zblíženiu nemohlo dôjsť. Keby sa to odohrávalo v dnešnej dobe, možno by ich práve láska k hudbe zblížila.

O Kristíne máme už dochované aj písomné svedectvo, že si boli blízki s kaplánom jej otca, s Roháčkom. Lenže zomrel veľ-

mi mladý a možno to v Kristíne zostalo a preto sa nevydala a zostala v čistote a službe Bohu.

Má dnes rodina Royová potomkov?

Určite áno. Ich tretia sestra Ľudmila sa vydala za evanjelického farára Čulíka, ktorý pôsobil po Augustovi Royovi v Starej Turej. A najmladšia sestra Božena bola manželkou Jána Chorváta, ktorý bol vedúcou osobnosťou Modrého kríža a istý čas aj kazateľom českej predchodkyne Cirkvi bratskej.

Literatúra, ktorá mení životy, Pieseň, ktorá prebúdza, Láska, ktorá nepozná prekážky, to sú oblasti, ktoré presne vystihujú život a dielo sestier Royových. Mohli by sme na záver povedať ešte niečo o súčasných vydaniach royovských kníh?

Kristína sa venovala realizmu. V literatúre opisovala ľudí takých, akí skutočne boli. Vo svojej tvorbe zaberala široký rozsah. Rovnako dobre vedela stvárniť mužské aj ženské uvažovanie. Mala kultúrny aj politický rozhľad, dokonca sa popasovala aj s detektívnou zápletkou a vraždami. Napríklad poviedka *Stratení* je možno prvá slovenská detektívka. A krátko pred sedemdesiatkou napísala novelu *Sľečné dieťa* a písala ju z pohľadu mladého 20-ročného učiteľa. Podľa mňa dosahovala úroveň všestrannosti až geniality. Hoci niektorí ju považujú za idealistku a romantičku. Súčasným novým vydaniam kníh Kristíny Royovej sa venuje vydavateľstvo a internetový obchod Dobrá správa v Žiline. Sú to nadčasové knihy s pútavým príbehom, zaujímavou možno až tajomnou zápletkou a úžasným posolstvom vhodné pre každú vekovú kategóriu. Na záver k tejto téme môj obľúbený citát od mamičky Royovej, ako ju volali v starobe: „Kým nie je človek oslobodený spod jarma hriechu, politická sloboda nepomôže...“

DRUHÁ KOMNATA – kresťanský metal

Čo ťa baví viac? Royové alebo metal?

Keď som bol na vysokej škole, chceli sme s kamarátom založiť heavy metalovú kapelu Christina Roy a hrať royovské piesne. Vôbec to nie je márna ani nová myšlienka, pretože evanjelická hymna od Martina Luthera Hrad prepevný má niekoľko metalových verzii. Ale aby som odpovedal na otázku, tak v rôznych životných turbulenciách sa tieto dva okruhy mojich záujmov prelínajú. Mám rád takúto hudbu a mám rád históriu. Royové sú jedným vzácnym balíčkom z množstva osobností, ktoré stoja práve dnes za zdieľanie.

Hoci už nie si mladým chalanom, stále chodíš na metalové koncerty. Obdivuhodný postoj si zaujal pri jednom

festivale, keď online ľudia podpisovali petíciu za zrušenie tohto koncertu a ty si otvorene vystúpil proti, dokonca si na ten koncert išiel s tým, že sa treba rozprávať a nie zakazovať. Určite to vyžadovalo dávku odvahy a asi najmä poriadnu nálož lásky, pochopenia a prijatia.

Bol to festival Gothoom v Novej Bani a my sme robili protipetíciu proti petícii. Aby som vysvetlil, že kto „my“. Hudobníci aj fanúšikovia kresťanského rocku a metalu z Čiech a Slovenska sa združujú v komunite pod názvom Combatant, čo znamená Boží bojovník. Boli sme vždy tak medzi – ani v cirkvi ani v svetском metalu. Vnímame, že Boh nás postavil niekde do stredu, že rozumieme aj jednej strane, aj druhej. Cesta nie je ničो zakazovať, to je diktatúra. Diktatúru v cirkvi ľudia zažili na rôzne spôsoby. A zvlášť metalisti sú veľmi

citliví na to, aby im niekto diktoval. Sme v diskusii a preto sme aj vtedy vystúpili proti tej petícii. Jedna veta tam bola takáto: „Radšej zrušte kresťanské festivaly a pošlite kresťanov na svetské koncerty.“ Ak si spomínate to je tá soľ, ktorá sa má rozpustiť, aby priniesla úžitok. Petíciu vtedy podpísalo 300 ľudí a prinieslo to aj nejaké ovocie napríklad, že s usporiadateľom toho koncertu môžem teraz v pohode komunikovať. Čiže žiadna nenávisť, ale skôr cesta odpustenia a priateľstva. Na tom festivale som bol s jednou sestrou z Čiech, moja manželka upiekla koláč a my sme ho potom ponúkali ako „Koláč priateľstva od kresťanskej metalovej komunity“, a tak sme vlastne otvorili príležitosť k veľmi dobrým a hlbokým rozhovorom a vzťahom.

Ako si sa dostal k metalu?

Boh zo mňa spravil metalistu. Keď sme sa s rodičmi presťahovali o osemsto kilometrov ďalej na východ z Plzne do Prešova, poriadne to so mnou zamávalo. Mal som o pätnásť rokov a prišiel som o všetkých kamarátov. Bývalé bydlisko mi pripomínala iba kazeta kresťanskej rockovej skupiny Ram Adonai, ktorú po-

čúvali aj bývalí kamaráti. Bol to ich prvý album a hral u nás doma naozaj stále. Mama to volala „Ramus adonaj“. Na novom mieste boli dokonca v našom kresťanskom spoločenstve chalani, čo mali metalovú kapelu a počúvali starý americký Stryper. Nasiaknutý rockovou muzikou som už bol a tu som našiel aj vlasaté heavymetalové vzory. Zo začiatku som si z nich uťahoval, kedy sa už ostrihajú, ale keď aj spolužiaci v škole frčali na podobnom štýle, stiahlo to aj mňa. Dlhé vlasy, brada a fúzy – ostrihal som sa až tesne pred maturitou a to úplne nakrátko. Vlasy dorástli a ja som už išiel na Metallice, Stratovarius a podobne.

Ďalej ma veľmi ovplyvnil festival Campfest, miesto hudby a Ducha Svätého. Tu som na koncertoch chvál prežil Božiu blízkosť v takej miere, že som tancoval a skákal, kde sa dalo. Bolo to veľmi duševne aj duchovne oslobodzujúce. Boh mi bol vtedy tak blízko! Campfest však bol aj miestom rockovej hudby a sem tam sa našiel našťastie nejaký ten ľahký metalík. To ma spojilo s reálnym životom. Vedľa našej modlitebne bola totiž rocková krčma, ktorá priťahovala množstvo rôznych alternatívnych ľudí.

Určite sa tu stretávalo aj veľa slušných metlákov, ale najviac sme vidali tých, ktorí si radi vypili, zakričali, alebo boli len patrične štýlovo oblečení. Keď ma raz jeden chlapec zastavil so slovami: „Kam ideš? Všetky ty patíš sem k nám!“ odbočil som k nim a už som tam zostal. Tento rockový pub sa na nejaký čas stal jedným z mojich najobľúbenejších miest. Verím, že otázkou toho chlapca ma oslovil Boh. Bolo to povolanie do služby metalistom a rockerom. Stal som sa týpkom, ktorý s každým hovorí o Bohu a pritom počúva kresťanský metal.

Takže si tá Ježiš našiel cez hudbu. Ale môže vôbec kresťan toto počúvať?

Ak ústami vyznávaš, že Ježiš je Pán a v srdci tomu veríš, budeš spasený (R 10, 9). To platí aj v metalovej hudbe. Záleží na textoch. Ak sa v nich toto vyznáva a ak autor a hudobníci tomuto veria, potom to môže počúvať aj kresťan. Samozrejme, je aj veľa skupín, ktoré sú „duchovne neutrálné“, tzn. nie sú ani za Ježiša ani za Satana. Druhá vec je kultúra, to znamená, či sa to páči môjmu okoliu a mne. Môjmu okoliu sa napríklad nepáčilo, že mám dlhé vlasy, jeden čas aj bradisko ako

papuču a že chodím stále v čier-
nom. No a mnohým sa nepáčila
aj sama hudba – ja osobne som
mal problém, že ľuďom prekázali
škrek v kresťanskom blackme-
tale, čo som vtedy počúval a mal
rád.

**Boh je naozaj neuchopiteľ-
ný, nepochopiteľný a nemá
hranice. To iba my chceme
mať všetko upratané do ška-
tuliek, aby sme sa nemuseli
zamýšľať nad inak chápaní-
mi ľuďmi. A naozaj je to tak,
ako si povedal. Ide aj o kultú-
ru a prostredie, v akom žije-
me. Čo sa temperamentným
Južanom zdá normálne, tak
chladní Severania to považujú
za prekročenie všetkých
možných hraníc. Existuje
však situácia, kedy sa treba
metalú vzdať?**

Je to podobné ako s inými veca-
mi. Vtedy, keď ma to zotročuje
alebo začína pohlcovať a pre-
rastať. Musím si dať pozor, kam
ma tento štýl vedie. Ja som to za
svoj život spravil niekoľkokrát.
Viackrát som sa rozišiel s meta-
lovým štýlom (nielen s hudbou)
kvôli tomu, že som skúmal, aký
to má vplyv na môj vzťah s Bo-
hom. Robil som to však aj s inými
oblasťami, napríklad v súvislosti
s nadmerným pitím kávy. Po ur-
čitom čase som sa vrátil naspäť
ku kresťanskej metalovej hudbe
a zistil som, že keď ju počúvam,
pomáha mi vo vzťahu k Bohu
a povzbudzuje ma v službe Jemu
aj blížnym.

**Je to dobrá hudba na uctieva-
nie Boha?**

Určite áno, ako každý hudob-
ný štýl, len musí byť hudobník
premenený Kristom a plný Du-
cha Svätého. Mne sa stala jedna
vec, a preto si myslím, že rôzne
metalové štýly sú vynikajúcim
nástrojom, ktorý si Boh môže
použiť. Raz som sa prechádzal
nocou niekde medzi stromami v
meste a počúval som nórsku sku-
pinu Arvinger. Text piesne bol
o Vikingoch, ako plávajú na lodi
a spievajú po nórsky chválu

Bohu. Text som si preložil, tak-
že som vedel, o čom je, a spieval
som s nimi. Vtedy som si uvedo-
mil, aké je úžasné chváliť Boha
v inom jazyku a koľko je národov,
čo Ho uctievať inou rečou. Po-
tom som silne vnímal, že Pán je
pri mne. Snažil som sa Mu vyja-
driť, čo pre mňa znamená, chcel
som Ho nejakú vystihnúť. Lenže
som zistil, že mi to nejde. Boh sa
nedá opísať žiadnou z ľudských
rečí. On je nepochopiteľný
a prevyšuje nás. Začal som Ho
prosiť, aby mi dal takú reč, také
slová, ktorými by som Mu mohol
spievať chválu viac. A vtedy sa
to stalo. Z môjho vnútra akoby
vytryskol prúd. Neznáme slová,
ktorým som nerozumel, mi vy-
chádzali z úst na chválu Stvori-
teľa. V Biblii sa to nazýva hovo-
renie nebeskými jazykmi a mne
dal Boh tento dar, schopnosť, pri
aktívnom počúvaní severských
metalových chvál.

**Wow! Takýto úprimný, ži-
velný a nenútený rozhovor
môže byť dvojsečnou zbra-
ňou. Mnohých odradíš, po-**

**horšíš, ale iných zase oslo-
víš a uvedieš do nových
oblastí života, kde môžu Boha
nájsť, osobne sa s ním stret-
núť, všetko Mu predložiť
a čakať na spojenie s Ním. Ži-
vot s Pánom Ježišom je nao-
zaj nádherný, oslobodzujúci
a napriek tomu podriadený
Bohu. Takže ďakujeme Pánu
Bohu za teba!**

Tieto udalosti a takéto moje skú-
manie sa odohrávalo pred viac
ako desiatimi rokmi. Odttedy sa
môj život zmenil, mám rodinu
a deti. Ale z metalového štýlu sa
mi nedalo odísť, je to moja sub-
kultúra, komunita, kde žijem,
miesto, kde mám srdce. Sú tam
dobrí aj zlí ľudia ako všade inde.
Sú tam stvorenia, ktoré poznajú
svojho Stvoriteľa, aj takí, ktorí
o Ňom nechcú nič vedieť. Mojou
úlohou je byť priateľom a ukazo-
vať nádej a posolstvo evanjelia.
Napríklad momentálne pracu-
jeme s komunitou na slovenskej
verzii metalovej Biblie. Bude tam
Evanjelium podľa Jána a svedec-
tvá obrátených metalistov. Verím-
e, že je to Božie dielo! ■

Mária Royová sa narodila 26. novembra 1858 ako najstaršia dcéra Augusta Roya, evanjelického staroturianskeho farára a matky Františky, rodenej Holuby. Mala 4 súrodencov. Pre svoju mladšiu sestru Kristínu bola najväčšou oporou a vernou spolupracovníčkou v sociálnej a duchovnej práci. 25. februára 2024 si pripomenieme 100. výročie jej úmrtia.

MÁRIA ROYOVÁ

hudobná skladateľka, poetka a prekladateľka

IVETA TOPOLČANYOVÁ, Sluha OZ

Najvýraznejšou mierou sa pričnila o vznik prvého poštúrovského kresťanského spevníka *Piesne sionské*, ktorý bol vydaný v roku 1906 a obsahoval 310 piesní, z toho 160 pôvodných. 112 piesní s originálnymi nápevmi skomponovala Mária, ďalej zložila asi 117 textov duchovných piesní a 105 textov preložila. Tieto piesne boli v duchovnej piesňovej tvorbe prvými prácami vytvorenými slovenskou ženou. Pred Piesňami sionskými existovali spevníky *Cithara sanctorum* (1636), *Zpěvník evangelický* (1842) a katolícky *Cantus catholici* (1655), ale ani jeden nebol v zrozumiteľnej slovenčine. Od roku 1900 vychádzali popri piesňach pre dospelých aj detské piesne pod názvom *Rajská kytka*.

Mária prežila svoje detstvo v národne uvedomelej rodine. Už od najútlejšieho detstva tvorila rozprávky a povesti. Márii nedovolil jej otec navštevovať cirkevnú školu pre vysoký vek tamojšieho učiteľa, a preto sa jej pedagógmi stali otcovi kapláni. Neskôr ju ujec Daniel Minich vzal do Modry, kde navštevovala jeden rok nemeckú meštianku, ktorá v tom čase mala zvučné meno. Okrem povestí a rozprávok Mária skladala na klavíri nielen krásne chrámové skladby, ale aj vojenské pochody, hymnické piesne, krakoviaky (poľské tance) a iné.

Sestry Royové, Mária i Kristína, boli nielen hudobne, ale aj literárne nadané. Všetky deti v rodine Royových mali blízky vzťah ku knihám. Mária bola knihomolom a mysliteľským typom. Ako 8-ročná prečítala celú Kralickú Bibliu. Po večerných prechádzkach zvyčajne improvizovala a ku svojim rozprávkam skladala aj pekné melódie. Z otcovej izby sa každý deň niesli Máriine klavírne skladby. Obe sestry veľmi túžili po vzdelaní, ale školy im aj kvôli zlej finančnej situácii neboli dopriate. A tak nastúpili trnistú cestu sebazvdelávania.

Knihy Kristíny Royovej sú dodnes svetovo najrozšírenejšou slovenskou literatúrou a napríklad pieseň Márie Royovej *Smieť žiť pre Krista* obletela celý svet (hoci ju v amerických spevníkoch poznajú ako pieseň neznámeho autora asi ruského pôvodu a veriaci v krajinách bývalého Sovietskeho zväzu ju považovali za svoju duchovnú hymnu bez toho, že by vedeli niečo o jej pôvode). Táto v minulosti zakazovaná a v slovenskom evanjelictve napriek zákazom obľúbená pieseň prechádzala mnohými pripetiami. V roku 1977 sa nasmela z príkazu cenzora dať do detského spevníka preto, že sa muselo žiť

a mrieť pre socializmus a nie pre Krista. Zakázaná bola i pri prijímacích skúškach na teologickú fakultu. Dokonca pri príprave Evanjelického spevníka istý pán senior – reprezentant racionalistického prúdu v spevníkovej komisii – ju nechcel dovoliť do spevníka ECAV zaradiť pre jej „nežiaduce teologické dôrazy“ a pre vraj „nezmysel“ zároveň žiť aj mrieť. (*Ivan Valenta: O hudbe v cirkvi*)

Mária sa spolu so sestrou Kristínou zapísala do povedomia podjavorinského ľudu i svojou priekopníckou charitatívnou prácou. Koncom 19. storočia sa začali obe sestry starať o opustené deti tzv. hauzírerov, t. j. ľudí, čo chodili za podomovým obchodom po vtedajšom Rakúsko-Uhorsku. Neskôr sa z tohto útulku vyvinul sirotinec, zvaný Chalúпка, na ktorý zozbierali prostriedky medzi drobným ľuďom. Sestry tam opatrovali i s dobrovoľnými pracovníčkami priemerne 30 – 40 detí. Útulňa pre deti, Chalúпка pre siroty – to ešte nebolo všetko, čo túžili sestry Royové vytvoriť. Bola otvorená aj malá nemocnica, postavená z milodarov a v neposlednom rade i Domov bielych hláv, ktorý sa podarilo zachrániť a z časti zrekonštruovať tak, aby mohol ešte aj dnes slúžiť početným aktivitám občianskeho združenia Sluha.

Mária zomrela 25. februára 1924 a je pochovaná na staroturianskom cintoríne pri hrobách svojich rodičov. V roku 1969 bola na rodnom dome sestier Royových – na evanjelickej fare odhalená pamätná tabuľa a neskôr za láskyplného mnohoročného spravovania Michalom Slavkom otvorená aj pamätná izba. Dnes môžete navštíviť Múzeum sestier Royových, ktoré je pre návštevníkov otvorené v Domove bielych hláv od novembra 2013 denne a občerstviť sa výbornou kávou August Roy. ■

232. Smieť žiť pre Krista ...

M. Royova.

1. Smieť žiť pre Krista, pre Neho mrieť,
ó, to je blaho, nad ktoré niet, } Hodno zaň trpeť,
hodno bo-jo-vať, ach, hodno ce-le o-pu-stiť svet!

Smieť žiť pre Krista, pre Neho mrieť,
ó, to je blaho, nad ktoré niet,
Hodno zaň trpieť, hodno bojovať,
ach, hodno cele opustiť svet!

Smieť žiť pre Krista, nieť hanu, strasť,
smieť raz čo víťaz vojsť v nebies vlasť,
v korune slávy zastať pre Bohom
a žiť tam večne, ó, to je slasť!

Smieť žiť pre Krista, kým trvá deň,
no i keď žiaľny zapadol tieň,
vždy smieť Mu slúžiť a neochabnúť:
tú milosť verným Boh dáva len.

BOH NIKDY NEODMIETNE VOLANIE ČLOVEKA

Pripravili: IVETA a ROMAN TOPOLČANYOVCI

Martinko sa nečakane ocitol v nemocnici. Ako sa to stalo? Hral na klavíri a z ničoho nič mu niečo prasklo v hrudníku. Mal veľké bolesti a ťažko dýchal. Pán primár na detskom oddelení rodičom vysvetlil, že Martinkovi v pľúcach praskol malý pľuzgierik, vďaka čomu unikal vzduch do hrudnej dutiny. Tento stav môže vážne ohroziť život, pretože pľúca prestávajú pracovať. Zvláštne však bolo to, že takáto trhlinka by nemala vzniknúť len tak sama od seba. Samozrejme, že rodičia boli vyľakaní, lekári neistí a Martinko nahnevany, že sa mu to stalo akurát cez prázdniny. V myšlienkach sa ocko s mamou neustále obracali k Bohu a prosili Ho, aby im v tejto nečakanej situácii pomohol. A ak treba, aby aj cez takúto skúšku Martinko, ale aj všetci, ktorí ho poznajú, spoznali praktické vyučovanie v Božej škole. Martinkovi sa po niekoľkých dňoch uľavilo. Ako náhle vzniklo, tak razom odišlo. V pondelok bol lekársky nález závažný a vo štvrtok po ranke nebolo ani stopy.

Mama v celej situácii videla Božie riadenie a povedala:

- Martinko, keď sa Pán Boh s tebou nemôže stretnúť doma, lebo si stále pri počítači, tak si ťa zavolať do nemocnice.

Ocko bol ešte prísnejší a dodal:

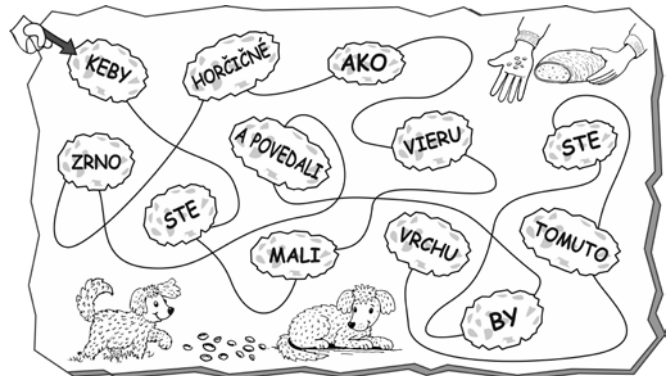
- Martin, si už veľký chlapec. Naozaj by si sa mal poučiť. Miesto toho, aby si ďakoval za to, ako rýchlo ťa Pán Boh uzdravil, šomreš, že si mal pokazené prázdniny.

Veru tak, na ťažkosti sa musíme dívať z viacerých strán. Ešte bude treba veľa vytrvalých modlitieb za Martinka a jemu podobných. Veľkým povzbudením však je, že máme rodičov, ktorí sa za nás v modlitbách prihovárajú.

Doplň biblický verš z Evanjelia podľa Matúša 17, 20.

Začiatok sa skrýva v odrobinkách a dokončenie v písmenách s bodkou.

obrázok 1 – slová v odrobinkách

obrázok 2 – prázdne rámčeky na doplnenie

				:

Prejdi odtiaľto ťa, - prejde !

--	--	--	--

obrázok 3 – písmená s bodkou

ANCOIVČWMIVXLÁFAMPNERQ
ÉBŠUDDBEANYZENMLGODŽN
ŽJÉ

Nevzdávaj sa, bojuj a ver!

Iba dvoch ľudí pochválil Pán Ježiš za ich vieru. Zaujímavé, že to boli práve pohanovia a nie pravoverní Židia. Jedným z nich bol rímsky vojak, stotník, ktorý prosil za uzdravenie svojho sluhu. A druhou bola žena Kanaánka. Táto žena ukazuje na Božiu milosť. Bez zásluh, bez skutkov, iba s modlitbou pri Ježišových nohách prosí za vyliečenie svojej dcéry. Milosť je niečo, čo si nezaslúžime, kde skutky idú absolútne bokom. Táto žena mohla iba prosiť a Ježiš ju mohol – ale aj nemusel vypočuť.

Žena z Kanaánu mala vieru. Viera je z počutia a ona počula o Ježišovi. Inak by za Ním s takou istotou nebola prišla. Počula o zázrakoch a uzdraveniach.

Pán Ježiš žene najprv neodpovedá. Je ticho, mlčí. Toto je častý prejav Boha. Mnoho ľudí hľadá Boha a Boh mlčí. Čaká, kam až príde vo svojom hľadaní. Ale oni sú netrpezliví a príliš skoro sa vzdávajú.

Žena – matka padá k nohám Ježiša a s plačom a vierou úprimne prosí za svoje dieťa. No zdá sa, že Pán Ježiš veľmi kruto naložil tejto žene, keď jej povedal: *Nie je dobré*

vziať deťom chlieb a hodiť štieňatám. Chlieb, o ktorom Ježiš hovorí, nie je pozemský chlieb, ale chlieb spasenia. Spasenie bolo zaslúbené najprv Abrahámovi a jeho potomstvu, až potom pohanom.

Žena sa však nevzdáva. Celý tento príbeh sa javí tak, že by sme mali obdivovať túto pohanku za jej vieru. Ale pravda je taká, že Boh všetko toto pripravil, aby nám ukázal svoju zvrchovanosť. Boh dal do srdca ženy vytrvalosť, ale aj múdrosť. Pokorne slová Pána Ježiša uznáva, ale i napriek tomu vo svojej prosbe o záchranu dcéry nepoľavuje.

A vtedy je Pán Ježiš nadšený a hovorí: *Ó, žena, veľká je tvoja vieru. Nech sa ti stane, ako chceš!*

A ozdravela jej dcéra v tú hodinu.

Boh nikdy neodmietne volanie človeka. Problém je v tom, že človek niekedy, nevolá dostatočne. Ak je človek v núdzi a pristúpi k Božiemu trónu milosti so skrúseným srdcom, dostane, o čo žiada. Ale to nemusí byť hneď, ako vidíme aj v tomto príbehu. Boh má milosť pre každého a neexistuje prípad, ktorého by sa neujal, keď žiadateľ na Neho nalieha. ■

DOPLŇOVAČKA

Nájd v skupine slov to, ktoré medzi ostatné nepatrí. Tretie písmeno z každého nájdeného slova vypíš a doplň vetu:

VIERA JE PRE _____.

1)

HRDLIČKA
LEV
OROL
VRANA

2)

PALÁC
HRAD
MAŠTAĽ
ZÁMOK

3)

EZECHIEL
LUKÁŠ
MATÚŠ
MAREK

4)

ABRAHÁM
MATÚŠ
NÓACH
ŠALAMÚN

5)

SUCHO
VYPRAHLO
BEZ VODY
MOKRO

6)

KRYHA
SNEHULIAK
IGLU
UMÝVADLO

7)

OSA
VČELA
MUCHA
KOMÁR

PETER

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

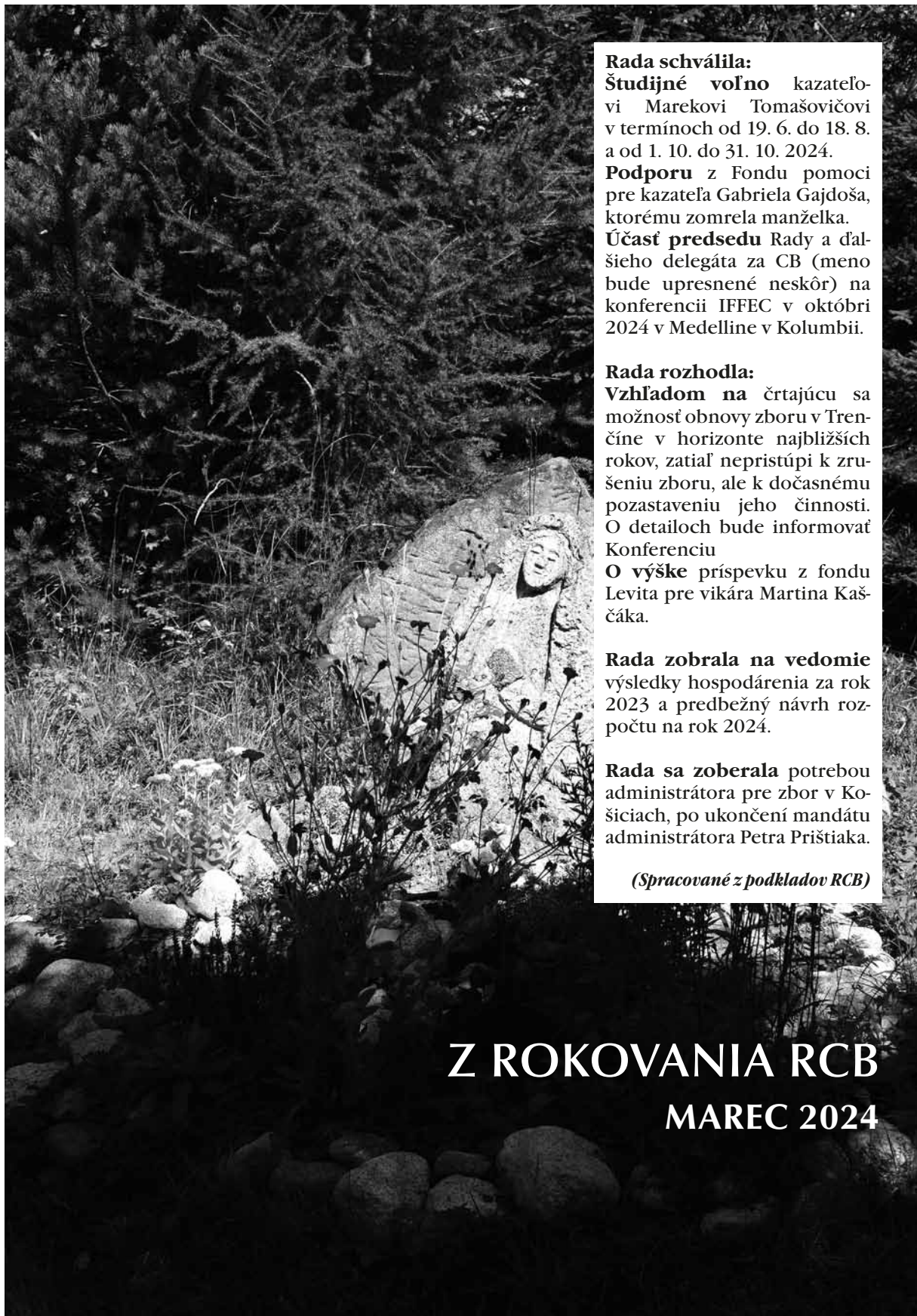

foto: pexels

Pokľakol a umyl moje nohy. Ako posledný otrok, čo robí najšpinavšiu prácu, zohýna sa ku mne vždy, keď som na dne. Dotýka sa najšpinavších miest môjho srdca, aby ma očistil. Ide za mnou do najtemnejších kútov mojich myšlienok, do biedy mojej každodennosti. Keď sa javím tak pokrytecky sebestačnou, zachraňuje ma, aj keď moja pýcha nemá silu požiadať Ho.

Ako k otrokovi sa správam k Tebe, Pane. Neúctivo, nekorrektne, povrchné... A Ty mi slúžiš! Pripomeň mi to, prosím, keď budem znova podráždene hundrať, že som na všetko sama. Keď bude moja pýcha dotknutá pri stereotype činností, ktoré nikto nechce urobiť. Keď sa budem čvachtať vo svojej sebalútosti, ako si nevážia moju prácu. Keď budem spájať svoju hodnotu s tým, čo robím a orientovať sa na výkony. Pripomeň mi to! Nauč ma znova, že si nemal problém slúžiť len vďaka tomu, lebo si presne vedel, kto si. Vedel si, odkiaľ si, kam ideš a že Ti všetko bolo dané. Nauč ma teda, kto som, odkiaľ som prišla a kam idem, a že mi bolo dané omnoho viac, ako si viem predstaviť. Nauč ma slúžiť tak, ako slúžiš Ty mne.

... nič nerobte z hašterivosti a márnej tížiadosti, ale radšej v pokore iných pokladajte za hodnotnejších než seba, a nehladajte každý len svoj prospech, ale aj prospech iných. Tak zmýšľajte medzi sebou, ako aj Ježiš Kristus, ktorý mal podobu Božiu a svoju rovnosť s Bohom nepokladal za lúpež, ale vzdal sa hodnosti, vzal na seba podobu služobníka, podobný sa stal ľuďom, a keď sa zjavil ako človek, ponížil sa a bol poslušný do smrti, a to až do smrti na kríži (Flp 2, 3 - 8). ■

Rada schválila:

Študijné voľno kazateľovi Marekovi Tomašovičovi v termínoch od 19. 6. do 18. 8. a od 1. 10. do 31. 10. 2024.

Podporu z Fondu pomoci pre kazateľa Gabriela Gajdoša, ktorému zomrela manželka.

Účasť predsedu Rady a ďalšieho delegáta za CB (meno bude upresnené neskôr) na konferencii IFFEC v októbri 2024 v Medelline v Kolumbii.

Rada rozhodla:

Vzhladom na črtajúcu sa možnosť obnovy zboru v Trenčíne v horizonte najbližších rokov, zatiaľ nepristúpi k zrušeniu zboru, ale k dočasnému pozastaveniu jeho činnosti. O detailoch bude informovať Konferenciu

O výške príspevku z fondu Levita pre vikára Martina Kaščáka.

Rada zobrala na vedomie výsledky hospodárenia za rok 2023 a predbežný návrh rozpočtu na rok 2024.

Rada sa zoberala potrebou administrátora pre zbor v Košiciach, po ukončení mandátu administrátora Petra Prištiaka.

(Spracované z podkladov RCB)

Z ROKOVANIA RCB MAREC 2024

ZÁKONY SÚ NA TO...

Takto nejako sa dá charakterizovať postoj R. Fica a jeho reakcia na rozhodnutie Ústavného súdu SR o novele trestného zákona. Okrem toho, že: „Keby som mal tú moc, odvolal by som predsedu ústavného súdu“, vyslovil so stavom, ktorým sa skončilo prvé kolo zápasu spokojnosť: „Svoj hlavný cieľ sme splnili, gól sme dali: Úrad špeciálneho prokurátora končí“. Ešte počas zápasu veľmi šikovne zavesil na udicu návnadu v podobe sadziab a premĺčacích lehôt za znásilnenie, vraždy a ďalšie trestné činy. Opozícia návnadu prehltla aj s navijakom, a takmer mesiac bojovala za práva znásilnených žien a proti nepostihnuteľnosti znásilňovačov. Hospodárska kriminalita, o ktorej ochranu predovšetkým v novele trestného zákona ide, sa zo slovníka opozície na čas vytratila. A keďže išlo iba o návnadu, Fico a spol. s úsmevom zmeny v trestnom poriadku, týkajúce sa znásilnení a ďalších trestných činov, vrátili do pôvodnej podoby. A opozícia plesá. Ešte že máme ústavný súd, ktorý zostal tam, kde má byť a pozastavil účinnosť novely trestného zákona (zatiaľ). V dňoch, keď píšem túto úvahu sa začína boj o verejnoprávnosť RTVS. Býva zvykom, že pri výmene vlád sa odstraňujú nepohodlní. Ale u nás funguje zvláštna filozofia: nepohodlných odstránime tak, že zrušíme inštitúciu, alebo pravidlá jej fungovania. Zavádzia Lipšic? Zrušíme mu úrad. Zavádzia generálny riaditeľ RTVS? Zrušíme ju a vytvoríme novú, vlastne tú istú, len zmeníme názov. Bude to SRTV, ale bez Machaja a pod našou taktovkou. Potrebujeme ovládnuť tajné služby? Tento raz nezrušíme SIS a nezoberieme kompetencie prezidentke. Zmeníme len štatút úradu, aby náš riaditeľ nebol riaditeľom, ale iba námestníkom, a tak bol riaditeľom...

Takýto ohýbač zákonov sa nerodí často. Prelistoval som si

BOHUSLAV PIATKO
(šéfredaktor)

Predstavte si, že ste trénerom futbalového mužstva a vstupujete do súťažného pavúka Európskej ligy. Pre prvé kolo dáte mužstvu cieľ: dať gól a vyhrať. Už-už sa zdalo, že to vyjde, lenže v poslednej minúte súper vyrovná. Zápas sa skončí remízou. A tréner je spokojný: cieľ sme splnili – gól sme dali. Pred nami je odveta.

takmer všetky Ficove životopisy a všade som sa dočítal, že stranu Smer založil v roku 1999, lebo nesúhlasil s politikou vtedajšej koalície pod vedením Dzurindu, ktorým bol ako poslanec členom. Ale to nie je pravda a nechápem, ako je možné, že historici na to nালে. Možno si vy starší pamätáte na rok 1999, keď sa mladý, do dresu SDL prezlečený komunista, chcel stať sudcom ústavného súdu. Lenže nespĺňal zákonom požadovanú vekovú hranicu. Mal vtedy 35 rokov a dolná hranica na tento post bola 40 rokov. Veľmi tvrdo žiadal vtedajšiu koalíciu, aby zmenila zákon o dolnej hranici veku, aby sa mohol ústavným sudcom stať. Vtedy však boli zákony a legislatíva v trochu väčšej úcte ako dnes, a tak sa mu to nepodarilo. Na smrť urazený Fico až vtedy zistil, že nesúhlasí s politikou vládnej koalície a založil SMER. Zrejme už na právnickej fakulte vyštudoval veľmi zvláštny odbor. Odbor, v ktorom sa učí, že zákony nie sú na to, aby sme ich poslúchali. Zákony sú na to, aby poslúchali nás – teda vládnucich. A v tomto odbore za tých 25 rokov získal najvyššiu profesúru: je štvrtý raz premiérom a stále mu takmer polovica Slovákov fandí a dôveruje.

Keď som na jar v roku 1992 (ako pomerne známy politický komentátor) dával svoj podpis pod *Deklaráciu za zvrchovanosť Slovenska*, netušil som, že o 30 rokov neskôr sa mi budú ťažko hľadať argumenty na existenciu zvrchovaného a samostatného Slovenska. Samostatnej „čiernej diery“ na mape Európy. Takého samostatného, že predseda Slovenskej národnej strany nabáda premiéra, aby si bral príklad od Maďarov a Orbána.

Pripadá mi ako ten tréner z úvodu tejto úvahy – cieľ sme dosiahli: dali sme gól – sme samostatní – len sme nevyhrali... ■

KRÍŽOVKA

„Nesnaž sa človeku lichotiť, lebo potom budeš mať problém povedať mu...“
(Gniliak)

Autor: Peter Kailing	Ako	Stočené pramene vlasov	Nápis na kríži	POMÔCKY Inri, Food, Roked, Adieu	TAJNIČKA	Chem zn. India	Časť tenis. hry	Sekáme, rúbeme	Pootínam
Turečné mužské meno				Bez špiny Chem. zn. Telúru	•				
Svetadiel					•				
Časť kraja					•	Ukazov. zámeno Zožni			
Kos!				Tech. správa (skr.) Jedlo (angl.)	•		Majstrov. Európy (skr.) EVČ áut Nitry		
Errors excepted (skr.)			Dúchnem Toho roku (skr.)		•				
	Poľské umelé vlákno	Tesárska sekera Rieka S. Leone			•			Straky, vrany, vrabce	Spodná časť stavby
Chyby (cudz.)					•		Zn. voltsekundy 1. muž		
Čínske ženské meno			Ruský súhlas Omotaj		•	Ozdobné pero Okrem iného			
Príslovka spôsobu				Kanoista 2-hláška	•				
Slepé					•				
Zbohom (franc.)					•	1049, rímsky			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 2/2024

Musíš sa veľa učiť, aby si poznal, AKO MÁLO VIEŠ.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 4. 2024.

Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 4/2024.

Stranu pripravil Peter Kailing

Kreatívne čítanie

B Slovenská
biblická spoločnosť

Biblie

Pre
dievčatá

Pre
chlapcov

**Čítaj,
premýšľaj, kresli
a vyrieš hádanky,
ktoré ti pomôžu lepšie
porozumieť Biblii.**

Viac biblií a knižných titulov nájdete na:
WWW.ESHOP.BIBLIA.SK
WWW.BIBLICKASPOLOCNOST.SK

Kontakt:
T.: +421 48 413 41 91
E.: office@biblia.sk

Kreatívne biblie pre dospelých:

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, písané na adresu redakcie.